

Strategia

Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Szczecinek na lata 2027–2032

Opracowanie:

Spis treści

Wstęp	4
1. Wprowadzenie	5
1.1 Podstawy prawne	5
1.2 Korelacja strategii z innymi dokumentami	8
2. Część analityczna - diagnoza problemów społecznych Szczecinka	13
2.1 Przebieg badania	13
2.2 Wnioski z diagnozy	13
2.3 Prognoza zmian	17
2.4 Analiza SWOT.....	24
3. Część strategiczna.....	26
3.1 Charakterystyka głównych problemów społecznych Szczecinka	26
3.2 Misja i wizja	28
3.3 Cele strategiczne i operacyjne projektowanych zmian	30
3.4 Kierunki niezbędnych działań	35
3.5 Przewidywane efekty wdrożenia strategii.....	50
4. Sposób realizacji strategii	53
4.1 Zasady wdrażania strategii.....	53
4.2 Ewaluacja i monitoring	53
4.3 Ramy finansowe	55

Wstęp

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Szczecinek na lata 2027-2032 jest dokumentem określającym najważniejsze kierunki działań samorządu w zakresie polityki społecznej. Jej głównym celem jest rozpoznanie problemów i potrzeb mieszkańców oraz zaplanowanie skutecznych działań służących poprawie jakości życia lokalnej społeczności. Strategia stanowi jednocześnie podstawę do prowadzenia spójnej polityki społecznej, odpowiadającej na zmieniające się uwarunkowania demograficzne, społeczne i gospodarcze.

Opracowanie dokumentu wynika z potrzeby kompleksowego spojrzenia na sytuację mieszkańców Miasta Szczecinek oraz określenia obszarów wymagających szczególnego wsparcia. Podejmowane działania powinny nie tylko odpowiadać na istniejące problemy społeczne, ale również mieć charakter profilaktyczny i wzmacniać potencjał mieszkańców, rodzin oraz całej wspólnoty lokalnej. Szczególne znaczenie ma przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, wspieranie rodzin i osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, aktywizacja społeczna i zawodowa, a także rozwijanie współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz mieszkańców.

Strategia składa się z czterech zasadniczych części. Część wprowadzająca przedstawia podstawy prawne opracowania Strategii oraz jej spójność z innymi dokumentami strategicznymi i programowymi na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym. Część analityczna obejmuje diagnozę sytuacji społecznej Miasta Szczecinek, identyfikację najważniejszych problemów i potrzeb oraz wynikające z niej wnioski. Na podstawie przeprowadzonej diagnozy opracowana została część strategiczna, zawierająca wizję i misję Strategii, cele strategiczne i operacyjne oraz kierunki działań prowadzących do ich osiągnięcia. Ostatnią część stanowi system realizacji Strategii, obejmujący zasady jej wdrażania, monitoringu i oceny, a także określenie ram finansowych i źródeł finansowania planowanych działań.

Tak skonstruowany dokument pozwala na kompleksowe podejście do problemów społecznych Miasta Szczecinek oraz stworzenie spójnych i możliwych do realizacji działań odpowiadających na potrzeby mieszkańców. Skuteczność Strategii będzie zależała od współpracy samorządu, jednostek organizacyjnych Miasta, instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, podmiotów ekonomii społecznej oraz samych mieszkańców.

1. Wprowadzenie

1.1 Podstawy prawne

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest dokumentem o charakterze strategicznym, stanowiącym podstawę planowania i realizacji lokalnej polityki społecznej. Jej zadaniem jest rozpoznanie najważniejszych problemów społecznych występujących na terenie gminy, określenie zasobów i możliwości ich rozwiązywania, a także wyznaczenie kierunków działań służących poprawie jakości życia mieszkańców, wzmocnieniu rodziny, przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu oraz zwiększaniu dostępności usług i form wsparcia.

Opracowanie i realizacja Strategii znajdują podstawę przede wszystkim w przepisach **Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej** z dnia 2 kwietnia 1997 r. oraz w przepisach ustaw regulujących zadania administracji publicznej, jednostek samorządu terytorialnego i systemu zabezpieczenia społecznego. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej określa podstawowe zasady funkcjonowania państwa oraz prawa i wolności człowieka i obywatela, które wyznaczają również kierunki prowadzenia polityki społecznej. Szczególne znaczenie w tym zakresie mają przepisy dotyczące zasady równości wobec prawa, ochrony godności człowieka, ochrony rodziny, praw dziecka, prawa do zabezpieczenia społecznego oraz obowiązku prowadzenia przez państwo polityki sprzyjającej zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych obywateli.

Podstawowym aktem prawnym regulującym funkcjonowanie systemu pomocy społecznej jest **ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej** wraz z **ustawą z dnia 11 czerwca 2026 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej**. Ustawa określa zadania w zakresie pomocy społecznej, zasady i formy udzielania pomocy, organizację systemu pomocy społecznej, a także zasady współpracy organów administracji publicznej z innymi podmiotami realizującymi zadania z zakresu pomocy społecznej. Z punktu widzenia niniejszej Strategii szczególne znaczenie ma art. 16b ustawy, określający obowiązek opracowania przez gminę i powiat strategii rozwiązywania problemów społecznych. Strategia powinna uwzględniać w szczególności diagnozę sytuacji społecznej, prognozę zmian, cele strategiczne, kierunki niezbędnych działań, sposób realizacji Strategii, jej ramy finansowe oraz wskaźniki realizacji działań.

Przy opracowywaniu Strategii uwzględnia się również kierunki zmian przewidziane w **projekcie ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw z dnia 26 marca 2026 r. (UD315)**. Projekt ten stanowi element planowanej reformy systemu pomocy społecznej i przewiduje zmiany dotyczące m.in. organizacji systemu pomocy społecznej, usług społecznych, pracy środowiskowej, zasad kierowania do domów pomocy społecznej oraz odpłatności za pobyt w tych placówkach. Projekt zakłada również zmiany w innych ustawach związanych z funkcjonowaniem systemu pomocy społecznej.

Należy jednocześnie podkreślić, że wskazany projekt ustawy, według stanu na dzień opracowania Strategii, nie stanowi obowiązującego źródła prawa. Z tego względu jego postanowienia nie mogą być traktowane jako aktualna podstawa prawna realizacji zadań przez gminę. Uwzględnienie projektu w Strategii ma charakter prognostyczny i pozwala na przygotowanie lokalnego systemu pomocy społecznej do potencjalnych zmian legislacyjnych. W przypadku wejścia w życie projektowanych regulacji realizacja Strategii będzie prowadzona z uwzględnieniem ich ostatecznego brzmienia.

Istotną podstawę prawną opracowania i realizacji Strategii stanowi również **ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym**. Określa ona ustrój gminy, zakres jej działania oraz zadania własne. Zgodnie z ustawą gmina wykonuje zadania publiczne w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność, a do jej zadań własnych należą sprawy o znaczeniu lokalnym, w tym m.in. pomoc społeczna, wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej, polityka prorodzinna, ochrona zdrowia, edukacja publiczna, mieszkalnictwo oraz współpraca z organizacjami pozarządowymi.

W obszarze polityki mieszkaniowej zastosowanie znajduje **ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych**. Określa ona zasady i tryb przyznawania, ustalania wysokości oraz wypłacania dodatków mieszkaniowych, stanowiących jeden z instrumentów wsparcia gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji ekonomicznej. Regulacje te mają istotne znaczenie dla przeciwdziałania ubóstwu mieszkaniowemu, zadłużeniu oraz wykluczeniu społecznemu.

W zakresie wspierania rodziny oraz ochrony dzieci istotne znaczenie ma **ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej**. Ustawa określa zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, a także zasady organizacji systemu pieczy zastępczej. Wsparcie rodziny powinno być ukierunkowane w szczególności na przywracanie jej zdolności do prawidłowego wykonywania funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zapobieganie konieczności umieszczania dzieci poza rodziną.

Uzupełnieniem systemu wsparcia rodzin jest **ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”**. Ustawa określa uprawnienia kobiet w ciąży i rodzin do wsparcia w zakresie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej oraz instrumentów polityki na rzecz rodziny. Jej rozwiązania obejmują w szczególności rodziny wychowujące dzieci, w tym dzieci z niepełnosprawnościami oraz rodziny znajdujące się w sytuacjach wymagających szczególnego wsparcia.

Ważnym elementem systemu wsparcia ekonomicznego rodzin jest **ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych**. Ustawa określa warunki nabywania prawa do świadczeń rodzinnych oraz zasady ich ustalania, przyznawania i wypłacania. Przepisy te stanowią podstawę realizacji świadczeń wspierających rodziny w związku z kosztami utrzymania i wychowania dzieci, a także w sytuacjach związanych m.in. z niepełnosprawnością i koniecznością sprawowania opieki.

Z problematyką zabezpieczenia materialnego rodzin związana jest również **ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów**. Reguluje ona zasady przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz postępowania wobec osób zobowiązanych do alimentacji. Przepisy te mają istotne znaczenie dla ochrony ekonomicznej dzieci i rodzin, w których występują problemy z realizacją obowiązku alimentacyjnego.

Jednym z istotnych obszarów lokalnej polityki społecznej jest przeciwdziałanie przemocy domowej. Podstawę prawną działań w tym zakresie stanowi **ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej**. Ustawa określa zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, zasady postępowania wobec osób doznających przemocy domowej oraz zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc. Stanowi podstawę organizacji lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej i współpracy podmiotów odpowiedzialnych za ochronę osób i rodzin dotkniętych tym problemem.

W obszarze przeciwdziałania uzależnieniom Strategia uwzględnia **ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi**. Ustawa określa zadania administracji publicznej, w tym jednostek samorządu terytorialnego, w zakresie wychowania w trzeźwości, przeciwdziałania alkoholizmowi oraz ograniczania skutków społecznych i zdrowotnych związanych z używaniem alkoholu.

Drugim istotnym aktem w obszarze uzależnień jest **ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii**. Reguluje ona zasady i tryb postępowania w zakresie przeciwdziałania narkomanii, zadania i uprawnienia organów administracji publicznej oraz działania o charakterze wychowawczym, edukacyjnym, informacyjnym i profilaktycznym.

Problematyka aktywizacji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym znajduje podstawę w **ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym**. Ustawa określa zasady reintegracji społecznej i zawodowej osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej, w tym osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Wprowadza m.in. instrumenty

umożliwiające prowadzenie działań w ramach centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej

W zakresie ochrony zdrowia psychicznego zastosowanie ma **ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego**. Określa ona zasady ochrony zdrowia psychicznego, zadania organów administracji rządowej i samorządowej oraz zasady udzielania pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi. Ustawa wskazuje m.in. na potrzebę promocji zdrowia psychicznego, zapobiegania zaburzeniom psychicznym oraz zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i dostępnej opieki oraz innych form pomocy umożliwiających funkcjonowanie w środowisku rodzinnym i społecznym.

Istotnym aktem prawnym w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu osób z niepełnosprawnościami jest **ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych**. Reguluje ona zasady rehabilitacji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami oraz ich zatrudniania, a także określa instrumenty wspierające aktywność zawodową i społeczną tych osób.

W obszarze aktywizacji zawodowej, przeciwdziałania bezrobociu i ograniczania wykluczenia społecznego uwzględniona została **ustawa z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia**. Ustawa określa organizację i zadania publicznych służb zatrudnienia oraz instrumenty wspierające osoby bezrobotne i poszukujące pracy, a także działania służące aktywizacji zawodowej i funkcjonowaniu rynku pracy.

Znaczenie dla realizacji Strategii ma także **ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie**. Określa ona zasady współpracy administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, a także zasady prowadzenia działalności pożytku publicznego i wolontariatu. Współpraca samorządu z sektorem obywatelskim może stanowić ważny element realizacji zadań określonych w Strategii, w szczególności poprzez zlecanie zadań publicznych, wspieranie inicjatyw społecznych oraz rozwój usług świadczonych na rzecz mieszkańców.

Wymienione regulacje prawne tworzą podstawowy system prawny, w ramach którego gmina realizuje zadania z zakresu lokalnej polityki społecznej. Ich zakres obejmuje najważniejsze obszary problemowe uwzględniane w Strategii, w szczególności pomoc społeczną, ochronę i wsparcie rodziny, przeciwdziałanie przemocy domowej i uzależnieniom, ochronę zdrowia psychicznego, wsparcie osób z niepełnosprawnościami, przeciwdziałanie bezrobociu i wykluczeniu społecznemu, politykę mieszkaniową oraz rozwój aktywności obywatelskiej.

Do pozostałych aktów prawnych regulujących zakres niniejszej Strategii oraz mających wpływ na jej realizację należą w szczególności:

- ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy,
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
- ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych,
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego,
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3,
- ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej,
- ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny,
- ustawa z dnia 11 czerwca 2026 r. o osobach starszych i koordynacji opieki długoterminowej,

- ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich,
- ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe,
- ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami,
- ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o ochronie małoletnich.

1.2 Korelacja strategii z innymi dokumentami

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Szczecinek na lata 2027-2032 jest dokumentem wpisującym się w szerszy system programowania polityki społecznej i rozwoju na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym. Jej założenia pozostają w związku z kierunkami działań określonymi w dokumentach wyższego szczebla obowiązujących w Unii Europejskiej w Polsce, w szczególności w zakresie przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu, wspierania rodziny, aktywizacji zawodowej i społecznej, rozwoju usług społecznych, poprawy dostępności wsparcia oraz wzmacniania spójności społecznej i terytorialnej.

Spójność z dokumentami Unii Europejskiej i dokumentami o znaczeniu międzynarodowym

Istotnym punktem odniesienia dla *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Szczecinek na lata 2027-2032* jest dokument „**Przekształcamy nasz świat: Agenda 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju**”, przyjęty przez wszystkie 193 państwa członkowskie Organizacji Narodów Zjednoczonych w 2015 r. Agenda 2030 określa 17 Celów Zrównoważonego Rozwoju (Sustainable Development Goals – SDGs), które wyznaczają kierunki działań na rzecz eliminacji ubóstwa, ograniczania nierówności, poprawy jakości życia, zapewnienia dostępu do usług społecznych oraz budowania społeczeństw sprzyjających włączeniu społecznemu. Dokument zakłada zintegrowane podejście do rozwoju, łączące wymiar społeczny, gospodarczy i środowiskowy. Wizja rozwoju nakreślona w Agendzie 2030 koncentruje się na pięciu wielkich zmianach transformacyjnych, określonych jako zasada 5P: Ludzie (People), Planeta (Planet), Dobrobyt (Prosperity), Pokój (Peace) i Partnerstwo (Partnership). Niniejsza Strategia jest zgodna z założeniami Agendy 2030, zwłaszcza w działaniach nastawionych na rzecz ograniczania ubóstwa i wykluczenia społecznego, aktywizacji zawodowej i społecznej, wspierania rodziny, poprawy dostępności usług społecznych, ochrony zdrowia, przeciwdziałania przemocy oraz wzmacniania aktywności mieszkańców.

Istotnym punktem odniesienia jest również **art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE)**. Przepis ten wskazuje, że Unia Europejska działa na rzecz trwałego rozwoju Europy, którego podstawą jest m.in. społeczna gospodarka rynkowa, zmierzająca do pełnego zatrudnienia i postępu społecznego. Jednocześnie Unia zwalcza wykluczenie społeczne i dyskryminację, wspiera sprawiedliwość społeczną i ochronę socjalną, równość kobiet i mężczyzn, solidarność między pokoleniami oraz ochronę praw dziecka. Założenia te znajdują bezpośrednie odzwierciedlenie w celach i kierunkach działań określonych w niniejszej Strategii, w szczególności w odniesieniu do przeciwdziałania marginalizacji społecznej, wspierania osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, wzmacniania lokalnych systemów wsparcia oraz zapewnienia mieszkańcom dostępu do usług odpowiadających na ich potrzeby.

Ważnym punktem odniesienia dla polityki społecznej Unii Europejskiej jest **Europejski filar praw socjalnych**, proklamowany w 2017 r., który obejmuje 20 zasad dotyczących m.in. równych szans i zatrudnienia, sprawiedliwych warunków pracy oraz ochrony socjalnej i włączenia społecznego. **Plan działania na rzecz Europejskiego filaru praw socjalnych**, przyjęty przez Komisję Europejską w 2021 r., przekłada te zasady na konkretne cele i działania do 2030 r., koncentrując się m.in. na zwiększaniu zatrudnienia, rozwoju kompetencji oraz ograniczaniu ubóstwa i wykluczenia społecznego. Założenia te są spójne z celami Strategii, w szczególności w zakresie rozwoju usług społecznych i opiekuńczych, wspierania aktywności zawodowej, przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu oraz wzmacniania samodzielności mieszkańców.

Ważną podstawę dla działań finansowanych ze środków Unii Europejskiej w latach 2021-2027 stanowi Rozporządzenie (UE) 2021/1060, które określa wspólne zasady korzystania z najważniejszych funduszy UE. Wskazuje m.in. na potrzebę współpracy administracji publicznej, organizacji społecznych, partnerów społecznych i mieszkańców przy planowaniu i realizacji działań. Z punktu widzenia polityki społecznej szczególne znaczenie ma **Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+)**, którego celem jest wspieranie zatrudnienia, edukacji i rozwoju kompetencji, przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu oraz poprawa dostępu do usług społecznych. Cele te są zgodne z założeniami niniejszej Strategii i mogą stanowić podstawę do realizacji działań współfinansowanych ze środków EFS+.

Ponadto *Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Szczecinek na lata 2027-2032* jest spójna z założeniami innych dokumentów programowych, traktatów i ustaleń o znaczeniu międzynarodowym, takimi jak m.in.:

- Europejska gwarancja dla dzieci,
- Strategia UE na rzecz praw dziecka,
- Strategia na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami na lata 2021-2030,
- Plan działania na rzecz integracji i włączenia społecznego na lata 2021-2027,
- Strategia na rzecz równouprawnienia płci,
- Plan działania na rzecz praw kobiet,
- Europejska strategia w dziedzinie opieki,
- Europejski Zielony Ład,
- Karta praw podstawowych Unii Europejskiej,
- Europejska Konwencja Praw Człowieka,
- Europejska Karta Społeczna Rady Europy,
- Konwencja ONZ o prawach dziecka,
- Konwencja ONZ o prawach osób niepełnosprawnych.

Spójność z dokumentami krajowymi

Jednym z najważniejszych dokumentów, z którym spójna jest niniejsza Strategia, jest **Koncepcja Rozwoju Kraju 2050 (KRK 2050)**, stanowiąca istotny dokument określający długookresowe kierunki rozwoju Polski. Dokument ten identyfikuje najważniejsze wyzwania oraz wyznacza kierunki rozwoju kraju w perspektywie do 2050 r., uwzględniając wymiar społeczny, gospodarczy, środowiskowy i przestrzenny. Wśród kluczowych wyzwań wskazano m.in. transformację społeczną sprzyjającą włączeniu wszystkich grup społecznych, zmiany demograficzne, zapewnienie dostępności mieszkań, rozwój nowoczesnej gospodarki, wzmacnianie odporności państwa oraz zrównoważone kształtowanie przestrzeni.

Założenia Koncepcji Rozwoju Kraju 2050 pozostają szczególnie istotne z punktu widzenia niniejszej Strategii w obszarze reagowania na zmiany demograficzne, przeciwdziałania nierównościom społecznym, poprawy jakości życia mieszkańców, rozwoju i dostępności usług społecznych oraz wzmacniania potencjału lokalnych społeczności. *Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Szczecinek na lata 2027-2032*, poprzez działania ukierunkowane na wsparcie rodzin, osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz osób wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, odpowiada na wyzwania zidentyfikowane w KRK 2050 i wpisuje się w określone w tym dokumencie długofalowe kierunki rozwoju społecznego.

Podstawowym dokumentem średniookresowej polityki rozwoju kraju pozostaje **Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)**. (SOR). SOR stanowi średniookresową strategię rozwoju kraju i pozostaje obowiązującym dokumentem wyznaczającym kierunki polityki rozwoju Polski. Szczególne znaczenie dla niniejszej Strategii ma cel dotyczący rozwoju społecznie wrażliwego i terytorialnie zrównoważonego, obejmujący m.in. spójność społeczną,

rozwój kapitału ludzkiego, poprawę jakości życia oraz ograniczanie nierówności społecznych i terytorialnych.

Warto również wspomnieć o projekcie **Strategii Rozwoju Polski do 2035 r.**, który znajduje się na końcowym etapie prac. Choć dokument nie stanowi jeszcze obowiązującej średniookresowej strategii rozwoju kraju, wskazuje kierunki przyszłej polityki rozwojowej, istotne z punktu widzenia niniejszej Strategii. W szczególności odnosi się do wyzwań demograficznych, spójności społecznej, poprawy jakości życia mieszkańców, wyrównywania szans rozwojowych oraz równomiernego rozwoju kraju.

W zakresie rozwoju kapitału ludzkiego i spójności społecznej istotnym dokumentem jest **Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030 (SRKL 2030)**. Jej celem głównym jest wzrost kapitału ludzkiego i spójności społecznej w Polsce. Strategia obejmuje cztery cele szczegółowe: podniesienie poziomu kompetencji i kwalifikacji obywateli, poprawę zdrowia obywateli, wzrost i lepsze wykorzystanie potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy oraz redukcję ubóstwa i wykluczenia społecznego i poprawę dostępu do usług odpowiadających na wyzwania demograficzne. Kierunki te pozostają bezpośrednio związane z celami niniejszej Strategii, zwłaszcza w obszarze aktywizacji mieszkańców, wspierania rodzin, przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu, poprawy dostępu do usług oraz wspierania osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

Istotne znaczenie dla lokalnej polityki społecznej ma **Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030**. Program określa ramy działań służących ograniczaniu ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawie dostępu do usług społecznych. Wśród jego najważniejszych obszarów znajdują się przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży, przeciwdziałanie bezdomności, rozwój usług dla osób starszych i osób z niepełnosprawnościami, wspieranie osób i rodzin oraz działania na rzecz integracji społecznej. Kierunki te są bezpośrednio zbieżne z problemami i potrzebami identyfikowanymi na terenie Miasta Szczecinek.

Istotnym dokumentem pozostaje również **Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030)**, stanowiąca podstawowy dokument polityki regionalnej państwa. Jej celem jest zwiększanie spójności rozwoju kraju, w szczególności poprzez zmniejszanie dysproporcji społeczno-gospodarczych pomiędzy poszczególnymi obszarami oraz wzmacnianie potencjału rozwojowego regionów i lokalnych wspólnot. Założenia KSRR 2030 znajdują odzwierciedlenie w niniejszej Strategii poprzez koncentrację na zapewnieniu mieszkańcom dostępu do usług społecznych, przeciwdziałaniu wykluczeniu, aktywizacji społeczności lokalnej oraz wzmacnianiu lokalnych zasobów i potencjału rozwojowego.

W obszarze usług społecznych szczególne znaczenie ma **Strategia rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.)**. Dokument zakłada rozwój usług świadczonych w środowisku lokalnym oraz proces deinstytucjonalizacji, rozumiany jako stopniowe przechodzenie od opieki instytucjonalnej do wsparcia świadczonego w środowisku rodzinnym i społeczności lokalnej. Założenia te są spójne z kierunkami działań Miasta Szczecinek dotyczącymi rozwoju usług opiekuńczych, specjalistycznych, asystenckich i środowiskowych oraz wzmacniania samodzielności osób wymagających wsparcia.

Spójność z dokumentami regionalnymi i lokalnymi

Na poziomie regionalnym podstawowym dokumentem wyznaczającym kierunki rozwoju województwa jest **Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030**. Dokument ten określa najważniejsze cele i kierunki działań służące wzmacnianiu potencjału społecznego, gospodarczego i instytucjonalnego regionu oraz poprawie jakości życia jego mieszkańców. *Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Szczecinek na lata 2027-2032* pozostaje spójna z założeniami przytoczonej strategii, zwłaszcza z dwoma celami:

- I Celem strategicznym – Otwarta społeczność. Świadomi mieszkańcy i zaangażowane społeczności – otwarte i przygotowane na wyzwania przyszłości,

- III Celem strategicznym – Sprawny samorząd. Skuteczny samorząd – zintegrowany region. Równość terytorialna w dostępie do wysokiej jakości usług publicznych.

Działania przewidziane w *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Szczecinek na lata 2027-2032* wpisują się zatem w regionalny model rozwoju oparty na wzmocnieniu potencjału mieszkańców, przeciwdziałaniu nierównościom społecznym i terytorialnym oraz zapewnianiu dostępnych i adekwatnych do potrzeb usług publicznych. Spójność ta sprzyja również podejmowaniu skoordynowanych działań na poziomie lokalnym i regionalnym, szczególnie w odniesieniu do problemów społecznych wymagających współpracy wielu podmiotów.

Wśród innych ważnych dokumentów wojewódzkich dotyczących polityki społecznej, z którymi spójna jest *Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Szczecinek na lata 2027-2032*, należy wskazać m.in.:

- **Regionalny Plan Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2026-2028 (RPDI)** – ukierunkowany na rozwój dostępnych, środowiskowych usług społecznych oraz wzmocnienie samodzielności mieszkańców.
- **Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2026-2030** – obejmujący działania na rzecz zapobiegania przemocy domowej, ochrony osób jej doświadczających oraz wsparcia rodzin.
- **Regionalny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego Województwa Zachodniopomorskiego do 2030 roku** – koncentrujący się na zwiększaniu dostępności pomocy i wsparcia w zakresie zdrowia psychicznego oraz rozwoju środowiskowych form pomocy.
- **Wojewódzki Program na rzecz Seniorów na lata 2022-2027 dla Województwa Zachodniopomorskiego** – wskazujący kierunki działań na rzecz aktywizacji osób starszych, przeciwdziałania ich osamotnieniu i wykluczeniu oraz rozwoju usług odpowiadających na potrzeby seniorów.
- **Zachodniopomorski Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do roku 2030** – wspierający rozwój ekonomii społecznej, aktywizację społeczną i zawodową oraz integrację osób zagrożonych wykluczeniem.

Na poziomie powiatowym podstawowym dokumentem strategicznym jest **Program Rozwoju Powiatu Szczecineckiego na lata 2020-2027**, przyjęty uchwałą Nr XXXI/214/2020 Rady Powiatu w Szczecinku z dnia 4 grudnia 2020 r. W ramach tego dokumentu określono Cel II. Poprawa jakości życia i integracja społeczna, z którym niniejsza *Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Szczecinek na lata 2027-2032* wykazuje szczególną spójność. Cel ten obejmuje działania ukierunkowane na poprawę jakości życia mieszkańców Powiatu Szczecineckiego, wzmocnienie integracji społecznej oraz rozwój i zwiększanie dostępności usług odpowiadających na potrzeby mieszkańców.

Do istotnych dokumentów powiatowych z zakresu polityki społecznej, których założenia są spójne z niniejszą *Strategią* zaliczyć należy m.in.:

- Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Szczecineckim na lata 2024-2026,
- Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Szczecineckim na lata 2026-2030,
- Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Szczecineckim na lata 2026-2031,
- Lokalny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Powiatu Szczecineckiego na lata 2025-2030.

Kluczowym dokumentem obowiązującym na terenie Miasta Szczecinek jest **Strategia Rozwoju Miasta Szczecinek na lata 2025-2032**, która stanowi długookresowy plan działania, określający kluczowe cele rozwoju i kierunki działań w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzenno-środowiskowej Miasta.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Szczecinek na lata 2027-2032 jest spójna z założeniami strategii rozwoju Miasta, szczególnie z Celem strategicznym 1. Rozwijanie usług społecznych wraz z podnoszeniem jakości życia w mieście, który zakłada m.in. wzmocnienie dostępu do usług społecznych, rozwój polityki senioralnej, zwiększenie zakresu usług opiekuńczych, budowę mieszkań socjalnych, komunalnych, wspomaganych i treningowych, aktywizację i integrację społeczną.

Wśród najważniejszych dokumentów lokalnych, z którymi spójna jest niniejsza Strategia warto wymienić m.in.:

- Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024-2026,
- Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Miasta Szczecinek na lata 2026-2029,
- Gminny Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

2. Część analityczna - diagnoza problemów społecznych

Szczecinka

2.1 Przebieg badania

W ramach prac nad Strategią przeprowadzono diagnozę problemów społecznych Szczecinka. Jej celem była ocena dostępności i jakości usług społecznych świadczonych przez Miasto, identyfikacja zasobów i potencjału lokalnej społeczności, a także rozpoznanie najważniejszych problemów, potrzeb i oczekiwań mieszkańców w zakresie usług społecznych.

Zakres diagnozy został określony w sposób umożliwiający kompleksowe rozpoznanie sytuacji społecznej Miasta, potrzeb mieszkańców oraz lokalnych zasobów służących rozwiązywaniu problemów społecznych. Przyjęto szerokie ujęcie polityki społecznej, zgodnie z wymaganiami dotyczącymi opracowywania strategii rozwiązywania problemów społecznych (art. 16b ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej), obejmujące nie tylko pomoc społeczną, ale również inne obszary wpływające na jakość życia mieszkańców i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. Pozwoliło to na kompleksową ocenę potrzeb mieszkańców oraz planowanie działań wykraczających poza tradycyjnie rozumianą pomoc społeczną.

Ważnym elementem diagnozy są również wyniki badań ilościowych i jakościowych przeprowadzonych wśród mieszkańców Miasta, w tym młodzieży szkolnej, odbiorców pomocy społecznej, a także przedstawicieli instytucji odpowiedzialnych za organizowanie i realizację usług społecznych w Szczecinku. Badania ilościowe obejmowały ankiety w formie elektronicznej (CAWI) oraz papierowej (PAPI) w celu dotarcia do możliwie szerokiego spectrum respondentów, zapewniając dostęp do ankiety zróżnicowanym grupom mieszkańców. Ich celem było pogłębienie informacji na temat aktualnych problemów społecznych, zmieniających się trendów i potrzeb mieszkańców korzystających z usług w Mieście. Z kolei badania jakościowe oparte zostały na wywiadach indywidualnych (IDI) oraz wywiadzie focusowym (FGI) z przedstawicielami instytucji odpowiedzialnych za organizowanie i realizację usług (z przedstawicielami kluczowych instytucji publicznych i organizacji pozarządowych). Pozwoliły one na pogłębienie oceny o perspektywę osób bezpośrednio zaangażowanych we wdrażanie działań. Wyniki tych badań stanowiły punkt wyjścia do wypracowania możliwych rozwiązań w zakresie usług społecznych, wskazania priorytetów działań oraz kluczowych grup, dla których powinna być prowadzona interwencja.

Pełne wyniki przeprowadzonych badań i analiz stanowią załącznik do Strategii, natomiast w niniejszym rozdziale przedstawiono kluczowe wnioski płynące z prac diagnostycznych.

2.2 Wnioski z diagnozy

Przeprowadzona diagnoza wskazuje, że lokalny system wsparcia w Szczecinku rozwija się i w wielu obszarach odpowiada na zmieniające się potrzeby mieszkańców. Przy konstruowaniu założeń Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Szczecinek na kolejne lata, należy jednak brać pod uwagę zmieniający się charakter problemów społecznych i sytuację demograficzną, które będą miały wpływ na dalszy kierunek rozwoju usług społecznych.

Diagnoza społeczna Miasta oraz wyniki badań społecznych wskazują, że maleje znaczenie problemów związanych z sytuacją materialną mieszkańców, natomiast większej uwagi wymagają problemy związane ze starzeniem się mieszkańców, niesamodzielnnością, samotnością, zdrowiem psychicznym, funkcjonowaniem dzieci i młodzieży, kryzysami rodzinnymi i uzależnieniami. Problemy te się nawarstwiają, co jest widoczne w szczególności wśród rodzin wymagających wsparcia, gdzie problemy opiekuńczo-wychowawcze współwystępują z uzależnieniami, przemocą domową, problemami psychicznymi i rozwojowymi, a także w sytuacji osób starszych i z niepełnosprawnościami, u których

ograniczona samodzielność może wiązać się z samotnością, pogorszeniem stanu zdrowia, wykluczeniem cyfrowym i ograniczonym wsparciem ze strony bliskich.

Na podstawie przeprowadzonych analiz, poniżej zostały przedstawione wnioski i odpowiadające im rekomendacje, będące podstawą do opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Szczecinek na lata 2027-2032.

WNIOSKI

REKOMENDACJE

Charakter potrzeb mieszkańców się zmienia, tj. zmniejsza się skala problemów związanych z ubóstwem, bezrobociem i pomocą o charakterze materialnym, a większego znaczenia nabierają potrzeby wymagające wsparcia specjalistycznego, psychologicznego, opiekuńczego i środowiskowego.

Kolejna Strategia powinna zachować ciągłość dotychczasowych kierunków, ale jednocześnie silniej odpowiadać na nowe potrzeby mieszkańców. Rekomenduje się utrzymanie głównych kierunków związanych z przeciwdziałaniem wykluczeniu społecznemu, rozwojem usług społecznych, wzmacnianiem systemu pomocy społecznej oraz poprawą jakości życia mieszkańców. Jednocześnie konieczne jest przesunięcie akcentów w stronę zdrowia psychicznego, samotności i izolacji społecznej, starzenia się społeczności lokalnej, wykluczenia cyfrowego, wsparcia rodzin, rozwoju kadr oraz lepszej koordynacji informacji i współpracy między instytucjami.

Głównym z czynników kształtujących przyszłe zapotrzebowanie na usługi społeczne będzie starzenie się mieszkańców. Jednocześnie utrzymuje się zapotrzebowanie na wsparcie osób z niepełnosprawnościami, osób niesamodzielnych oraz ich opiekunów.

Należy kontynuować rozwój usług umożliwiających możliwe długie i samodzielne funkcjonowanie osób starszych i zależnych w miejscu zamieszkania. Należy również rozwijać formy wsparcia dla opiekunów tych osób oraz kontynuować dostosowywanie budynków użyteczności publicznej i przestrzeni publicznych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami.

Wśród osób starszych pogłębia się problem samotności i zagrożenie wykluczeniem społecznym.

Należy rozwijać działania nastawione na aktywizację seniorów, w tym miejsc spotkań, działania sąsiedzkie i międzypokoleniowe oraz wolontariat.

Kluczowym obszarem interwencji staje się również zdrowie psychiczne, w szczególności wśród młodzieży i osób starszych.

Należy kontynuować rozwój dostępnej pomocy psychologicznej i psychiatrycznej dla różnych grup wieku, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży oraz wzmacniać działania profilaktyczne, wczesne rozpoznawanie kryzysów, wsparcie rodziców oraz wdrożyć działania ograniczające stygmatyzację korzystania

Mimo zmniejszania się liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej sytuacja części z nich staje się bardziej złożona. Dostrzega się również wzrost liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej, wzrost liczby osób objętych procedurą „Niebieskie Karty” oraz wzrost problemów związanych z uzależnieniami i zaniedbaniami opiekuńczo-wychowawczymi. Brakuje również działań obejmujących szersze grupy mieszkańców i sprzyjających budowaniu więzi pomiędzy różnymi środowiskami społecznymi, które mogłyby integrować mieszkańców oraz przeciwdziałać wykluczeniu społecznemu rodzin znajdujących się w trudniejszej sytuacji, w szczególności tych, w których utrwalają się niekorzystne wzorce funkcjonowania.

Należy rozwijać system wsparcia rodziny, aby umożliwić wczesne rozpoznanie kryzysów, kontynuować profilaktykę uzależnień, asystenturę rodziny, poradnictwo psychologiczne i pedagogiczne, programy wzmacniania kompetencji rodzicielskich oraz działalność placówek wsparcia dziennego. W działaniach profilaktycznych warto wykorzystywać działalność szkół, instytucji kultury, podmiotów działających w obszarze sportu oraz organizacji pozarządowych. Należy również rozwijać działania animacyjne, środowiskowe i integracyjne, które będą nie tylko formą aktywizacji mieszkańców, ale również narzędziem przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Dostępność wsparcia mieszkaniowego się poprawia, jednak skala potrzeb pozostaje znacząca. Brak jest również mieszkań treningowych i wspomaganych na terenie Miasta. Zwiększa się również liczba osób w kryzysie bezdomności.

Należy rozwijać zróżnicowane formy wsparcia mieszkaniowego, w tym mieszkalnictwo treningowe i wspomagane oraz wzmacniać działania zapobiegające utracie mieszkania. Pomoc osobom w kryzysie bezdomności powinna łączyć zabezpieczenie podstawowych potrzeb z pracą socjalną, terapią uzależnień, reintegracją społeczną i zawodową oraz działaniami środowiskowymi i motywującymi do podjęcia procesu wychodzenia z kryzysu bezdomności.

Dotychczasowe działania, w tym rozwój usług opiekuńczych, asystencji osobistej, teleopieki, opieki wytnieniowej oraz przygotowania do utworzenia Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego, są zgodne z kierunkiem odchodzenia od opieki instytucjonalnej na rzecz usług świadczonych w środowisku lokalnym.

Istotnym kierunkiem dalszego rozwoju powinno być wzmacnianie usług środowiskowych i deinstytucjonalizacji. W kolejnej Strategii należy powiązać lokalne cele i działania z założeniami Strategii rozwoju usług społecznych, polityki publicznej do roku 2030 z perspektywą do 2035 roku przyjętej uchwałą Nr 135 Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2022 r.

Ważnym wyzwaniem pozostaje odpływ młodych mieszkańców oraz niedostosowanie części lokalnej oferty do ich potrzeb. Badania wskazują na krytyczną ocenę Szczecinka jako miejsca do życia przez część młodzieży,

Należy wzmacniać atrakcyjność Szczecinka jako miejsca do życia, rozwoju i pracy dla młodych mieszkańców m.in. poprzez rozwijanie miejsc spotkań, oferty sportowej, rekreacyjnej, kulturalnej oraz włączanie młodych mieszkańców

niedostatek atrakcyjnych miejsc spotkań i spędzania czasu wolnego, niedostosowanie oferty kulturalnej do ich potrzeb, a także niewystarczające przygotowanie młodych osób do wejścia na rynek pracy. Zjawisko to wpływa zarówno na strukturę demograficzną miasta, jak i na możliwości kadrowe instytucji pomocy społecznej. W dłuższej perspektywie może utrudniać zapewnienie ciągłości i jakości usług społecznych, zwłaszcza wobec rosnących potrzeb osób starszych i niesamodzielnych oraz rodzin niewydolnych opiekuńczo i wychowawczo.

w projektowanie tej oferty. Działania powinny być również skierowane na przygotowanie młodzieży do wejścia na rynek pracy, współpracę szkół w tym zakresie, rozwijanie wolontariatu i innych form aktywności obywatelskiej młodzieży. Istotne jest też tworzenie warunków sprzyjających powrotowi młodych osób po zakończeniu edukacji i zdobycia doświadczenia zawodowego poza Szczecinkiem. Należy również uwzględnić działania wzmacniające atrakcyjność pracy w sektorze usług społecznych, rozwój kompetencji kadr, system szkoleń oraz współpracy międzyinstytucjonalnej.

Kontynuacji wymagają działania służące poprawie dostępności infrastruktury społecznej i przestrzeni publicznej. Szczególnej uwagi wymaga modernizacja obiektów infrastruktury społecznej pod kątem potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz infrastruktury „czasu wolnego”.

Rekomenduje się, aby w kolejnej Strategii uwzględnić działania związane z likwidacją barier architektonicznych, dostosowaniem przestrzeni publicznych do potrzeb osób starszych i z niepełnosprawnościami oraz rozwojem infrastruktury służącej aktywności społecznej, rekreacji i integracji mieszkańców.

Organizacje pozarządowe stanowią ważny element lokalnej polityki społecznej, jednak ich aktywność jest zróżnicowana i zależy w dużej mierze od potencjału liderów, dostępności lokali, kompetencji organizacyjnych oraz możliwości pozyskiwania środków.

Należy wzmacniać system współpracy z organizacjami pozarządowymi. Rekomenduje się również rozwijanie systemowego wsparcia dla NGO, w tym szkoleń, doradztwa, pomocy w przygotowywaniu wniosków projektowych, wsparcia w wyszukiwaniu źródeł finansowania oraz dalszego rozwoju zaplecza lokalowego dla organizacji. Należy również wzmacniać aktywność obywatelską poprzez rozwijanie wolontariatu, inicjatyw sąsiedzkich i działań międzypokoleniowych.

Wyniki badań społecznych wskazują, że część mieszkańców nie posiada pełnej wiedzy o dostępnej ofercie, a informacje o usługach są rozproszone. Występują również bariery proceduralne i psychologiczne w korzystaniu z pomocy społecznej, w tym złożoność procedur, czas oczekiwania, obawa przed oceną i stygmatyzacją.

Należy rozwijać spójny system informacji o usługach i aktywnościach dostępnych dla mieszkańców. Odpowiedzią na rozproszenie informacji i ograniczoną możliwość dotarcia do mieszkańców mogłoby być stworzenie jednego ogólnomiejskiego systemu informacji lub platformy zbierającej wszystkie wydarzenia i formy wsparcia dostępne dla mieszkańców. Należy również podjąć działania na rzecz stworzenia łatwo dostępnego punktu pierwszego kontaktu,

aby pomóc mieszkańcowi dotrzeć do właściwej instytucji, a także ograniczających bariery proceduralne i stygmatyzację korzystania ze wsparcia.

Korekty wymaga sposób monitorowania Strategii. Część wskaźników nie oddawała rzeczywistego zakresu działań podejmowanych w ramach realizacji Strategii. W konsekwencji niektóre wskaźniki wskazywały na brak osiągnięcia oczekiwanego rezultatu, mimo że w praktyce dany obszar funkcjonował, był rozwijany lub podlegał zmianom organizacyjnym niewidocznym w samej wartości wskaźnika.

Rekomenduje się, aby w kolejnej Strategii w sposób bardziej racjonalny dobierać wskaźniki obrazujące stopień jej realizacji oraz założone cele. Wskaźniki powinny również mierzyć potencjał całego systemu usług społecznych, obejmującego MOPS, Miejskie Centrum Wsparcia, organizacje pozarządowe oraz inne podmioty realizujące zadania społeczne, a nie pojedynczych instytucji.

2.3 Prognoza zmian

Na podstawie analizy danych statystycznych, wyników badań ankietowych oraz wniosków z badań jakościowych można wskazać, że charakter i struktura problemów społecznych w Szczecinku ulegają zmianie. Dotyczy to w szczególności zmian demograficznych, w których widoczny jest proces starzenia się mieszkańców, zmniejszania się liczby osób młodych oraz spadek zastępowalności pokoleń. Zmienia się również rodzaj i złożoność potrzeb mieszkańców m.in. coraz bardziej dostrzegane są problemy związane ze zdrowiem psychicznym, samotnością, funkcjonowaniem rodzin, sytuacją dzieci i młodzieży oraz uzależnieniami. Towarzyszy temu również zmiana zapotrzebowania na usługi społeczne. Coraz większego znaczenia nabierają m.in. usługi specjalistyczne i środowiskowe oraz działania wymagające współpracy różnych instytucji i organizacji.

Poniżej zaprezentowano możliwe kierunki zmian społecznych w Szczecinku oraz ich znaczenie dla usług społecznych w kolejnych latach. Stanowią one punkt wyjścia do określenia ich możliwego wpływu na przyszłe zapotrzebowanie na usługi społeczne oraz określenia kierunków kształtowania i wdrażania polityki społecznej Szczecinka na kolejne lata.

Tabela 1. Prognozowane kierunki zmian społecznych w Mieście Szczecinek

Obszar/zjawisko	Obserwowany trend	Prognozowany kierunek zmian	Znaczenie dla usług społecznych
Zmiany demograficzne	• systematyczny spadek liczby mieszkańców, • ujemny przyrost naturalny, • spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym, • wzrost liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnym, • odpływ młodych mieszkańców Miasta, • ograniczone perspektywy zawodowe i niewielkie zróżnicowanie lokalnego rynku pracy (tzw. „monokultura gospodarcza”), • niski poziom wynagrodzeń	• dalsze zmniejszanie się liczby mieszkańców, • dalszy spadek liczebności dzieci, młodzieży i osób w wieku produkcyjnym, • dalsze starzenie się społeczeństwa, pogłębianie się nierównowagi pokoleniowej, • zmniejszanie się zastępowalności pokoleń na rynku pracy	Zmiana zapotrzebowania na usługi. Wzrost znaczenia form wsparcia dla osób starszych, niesamodzielnych, przy jednoczesnej potrzebie utrzymania atrakcyjnej oferty dla młodszych mieszkańców i rodzin, aby ograniczyć odpływ młodych mieszkańców, tworzyć warunki sprzyjające ich powrotowi po zakończeniu edukacji i wzmacniać atrakcyjność Miasta jako miejsca do życia. Konieczność zwiększenia nakładów finansowych na usługi i świadczenia w tym obszarze.
Zmiana charakteru problemów i potrzeb społecznych	• zmniejszanie się liczby beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej, • spadek liczby osób korzystających ze świadczeń pieniężnych przy jednoczesnym wzroście liczby osób korzystających ze świadczeń niepieniężnych, • spadek liczby rodzin korzystających z pomocy z powodu ubóstwa i bezrobocia, • wzrost znaczenia problemów dotyczących relacji społecznych, zdrowia psychicznego i uzależnień, • dwukrotny wzrost liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezdomności w latach 2021-2025	• dalsze przesuwanie się struktury potrzeb od pomocy głównie finansowej, w kierunku wsparcia specjalistycznego i środowiskowego, • wzrost znaczenia problemów psychospołecznych i zdrowotnych, • częstsze występowanie sytuacji, w których kilka problemów dotyczy jednej osoby lub rodziny jednocześnie, • możliwe utrzymywanie się lub wzrost liczby osób wymagających kompleksowego wsparcia z powodu kryzysu mieszkaniowego i bezdomności	Wzrost znaczenia pracy socjalnej, poradnictwa specjalistycznego, wsparcia psychologicznego i środowiskowego, wczesnego rozpoznawania problemów oraz możliwości łączenia kilku usług odpowiadających na różne potrzeby jednej osoby lub rodziny.

Obszar/zjawisko	Obserwowany trend	Prognozowany kierunek zmian	Znaczenie dla usług społecznych
Osoby starsze i z niepełno- sprawnościami	- wzrost liczby i udziału osób starszych w strukturze mieszkańców, - wysoki udział długotrwałej lub ciężkiej choroby oraz niepełnosprawności jako głównych powodów udzielania wsparcia, - wzrost liczby świadczeń pielęgnacyjnych oraz wydatków na świadczenia opiekuńcze, - rozwój usług asystencji osobistej i opieki wytchnieniowej, - potrzeba zwiększenia dostępności rehabilitacji wskazana przez odbiorców pomocy społecznej (40,1%), - wysoki udział jednoosobowych gospodarstw domowych wśród osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności (84%), wskazujący na ograniczone możliwości uzyskiwania wsparcia od osób bliskich, - rosnąca liczba osób korzystających z rehabilitacji	- dalszy wzrost liczby osób wymagających pomocy ze względu na wiek, chorobę, niepełnosprawność lub ograniczoną samodzielność, - wzrost liczby osób potrzebujących wsparcia w miejscu zamieszkania, - możliwy wzrost obciążenia rodzin i opiekunów nieformalnych	Wzrost znaczenia usług pozwalających na możliwie samodzielne funkcjonowanie osób w miejscu zamieszkania, w tym usług opiekuńczych, rehabilitacji, asystencji osobistej, teleopieki i opieki wytchnieniowej. Ważna pozostanie również poprawa dostępności budynków i przestrzeni publicznych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Potrzeba zwiększenia nakładów finansowych na usługi i świadczenia w tym obszarze.
Dzieci i młodzież	- młodzież bardziej krytycznie niż dorośli ocenia Szczecinek jako miejsce do życia, - najważniejszymi problemami wśród młodzieży jest stres związany ze szkołą, problemy psychiczne, hejt, brak miejsc spotkań, przemoc rówieśnicza, brak perspektyw zawodowych oraz problemy rodzinne, - dostępność wsparcia kierowanego bezpośrednio do młodzieży nie jest postrzegana jako obszar wyraźnie poprawiający się, - w badaniach jakościowych dotyczących młodzieży wskazywano również na presję rówieśniczą przenoszącą się do Internetu, problemy	- utrzymywanie się wysokiego znaczenia problemów emocjonalnych, relacyjnych i związanych ze środowiskiem cyfrowym wśród młodzieży, - potrzeba tworzenia dostępnych miejsc spotkań i atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego, - możliwy dalszy odpływ młodych osób	Większe zapotrzebowanie na wsparcie psychologiczne i profilaktyczne, rozwój kompetencji społecznych i przygotowanie do dorosłości i wejścia na rynek pracy. Znaczenia nabierać będzie również dostępna i atrakcyjna oferta spędzania czasu wolnego, tworzenie miejsc spotkań dla młodzieży, wolontariat oraz współpraca szkół, instytucji rynku pracy i pracodawców, aby odpowiednio przygotować młodzież do wejścia na rynek pracy.

Obszar/zjawisko	Obserwowany trend	Prognozowany kierunek zmian	Znaczenie dla usług społecznych
	z samooceną, wycofanie społeczne, zaburzenia lękowe oraz wpływ nowych technologii na funkcjonowanie młodych osób, • 66% badanej młodzieży nie czuje się odpowiednio przygotowanych do wejścia na rynek pracy, • 62,2% młodzieży ocenia negatywnie ofertę rozrywkową, • młodzież przejawia zainteresowanie przede wszystkim zajęciami sportowymi, artystycznymi i kulturalnymi, • 27,2% badanej młodzieży deklaruje chęć zaangażowania się w wolontariat,		
Funkcjonowanie rodzin	• zmniejszanie się liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej, • wzrost udziału rodzin korzystających z pomocy, w których występowały problemy opiekuńczo-wychowawcze • coraz częściej problemy rodzin mają charakter wieloprotymowy i obejmują jednocześnie problem uzależnień, zaburzeń psychicznych i rozwojowych, przemocy i zaniedbań, • wzrost liczby interwencji socjalnych dotyczących rodzin z dziećmi, • wzrost liczby procedur „Niebieskie Karty”, • wzrost liczby dzieci przebywających w pieczy zastępczej, • zmniejszenie się liczby miejsc w placówkach wsparcia dziennego	• dalsze zmniejszanie się liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej przy jednoczesnym wzroście złożoności potrzeb rodzin, • zwiększone zapotrzebowanie na długotrwałą pracę z rodzinami z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, dotkniętymi przemocą i uzależnieniami, • dalszy wzrost liczby dzieci przebywających w pieczy zastępczej w sytuacji, gdy problemy nie będą rozpoznane odpowiednio wcześniej	Wzrost znaczenia profilaktyki i wczesnego rozpoznawania problemów oraz długotrwałej pracy z rodzinami w kryzysie tj. pracy asystenta rodziny, pracy socjalnej, poradnictwa psychologicznego i pedagogicznego, działań nastawionych na przeciwdziałanie przemocy, problemom uzależnień oraz pomocy udzielanej w placówkach wsparcia dziennego. Potrzeba koordynowania dostępności do usług realizowanych przez różne podmioty.

Obszar/zjawisko	Obserwowany trend	Prognozowany kierunek zmian	Znaczenie dla usług społecznych
Uzależnienia i zachowania ryzykowne	- nadużywanie alkoholu zostało przez 49,1% dorosłych mieszkańców uznane za poważny problem społeczny, a narkomanię i dopalacze wskazało 41,3% badanych, - dwukrotny wzrost liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu narkomanii w latach 2021-2025, - wśród młodzieży częsty kontakt z hejtem w swoim otoczeniu zadeklarowało 67,3% badanych, a przemocą rówieśniczą i alkoholem po 38,6% badanych, - badania jakościowe wskazują na współwystępowanie problemów uzależnień z zaniedbaniami opiekuńczo-wychowawczymi oraz przemocą domową, 65% rodzin objętych asystenturą w 2025 roku doświadczało problemu uzależnienia, - problem uzależnień jest jedną z przyczyn interwencji w rodzinach oraz umieszczania dzieci w pieczy zastępczej, - współwystępowanie uzależnień z kryzysem bezdomności	- utrzymywanie się problemów związanych z nadużywaniem alkoholu i substancji psychoaktywnych, - utrzymywanie się zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży, - możliwe dalsze współwystępowanie uzależnień z przemocą domową i zaniedbaniami opiekuńczo-wychowawczymi	Utrzymywać się będzie zapotrzebowanie na profilaktykę, poradnictwo i terapię uzależnień przy wzrastającym znaczeniu wczesnego rozpoznania zachowań ryzykownych. Głównym realizatorem działań profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, powinny być szkoły. Funkcję profilaktyczną mogą wspierać organizacje pozarządowe oraz dostępna oferta sportowa, rekreacyjna, kulturalna i artystyczna. Wzrost znaczenia współpracy pomiędzy podmiotami pracującymi z dziećmi i młodzieżą.
Zdrowie psychiczne	- rozwój lokalnego systemu wsparcia zdrowia psychicznego, w tym powstanie Centrum Zdrowia Psychicznego, - problemy psychiczne, depresja i stany lękowe zostały przez 46,8% dorosłych mieszkańców uznane za poważny problem społeczny,	- wzrost znaczenia problemów zdrowia psychicznego jako jeden z kluczowych wyzwań społecznych, - utrzymywanie się wysokiego zapotrzebowania na pomoc psychologiczną i psychiatryczną, szczególnie wśród młodzieży,	Zwiększenie zapotrzebowania na pomoc psychologiczną i psychiatryczną, działań profilaktycznych oraz ograniczanie barier przed zgłaszaniem się po pomoc. Konieczność rozszerzenia wsparcia o specjalistów w zakresie problemów psychicznych dzieci i młodzieży.

Obszar/zjawisko	Obserwowany trend	Prognozowany kierunek zmian	Znaczenie dla usług społecznych
	• problemy psychiczne, obok stresu szkolnego, hejtu i trudności relacyjnych, należą również do najczęściej wskazywanych trudności młodzieży, • rosnąca liczba dzieci wymagających pomocy psychologicznej, • występujące bariery wynikające ze wstydu i obaw części rodziców przed korzystaniem z pomocy psychologa lub psychiatry	• starzenie się mieszkańców i samotność mogą zwiększać znaczenie tych problemów również wśród osób starszych	
Samotność i więzi społeczne	• samotność osób starszych została przez 50% dorosłych mieszkańców uznana za poważny problem społeczny, • samotność oraz brak miejsc spotkań pojawiają się również wśród najważniejszych problemów wskazywanych przez młodzież, • osłabienie więzi rodzinnych zostało wskazane w badaniach jakościowych jako jedno z wyzwań współczesnego społeczeństwa, • istnienie grupy seniorów całkowicie wycofanych z życia społecznego	• nasilanie się problemu samotności wraz ze starzeniem się mieszkańców i odpływem młodego pokolenia, • samotność i izolacja prawdopodobnie pozostaną problemem przekrojowym, dotyczącym również młodzież	Kontynuacja działań integracyjnych i środowiskowych poprzez tworzenie dostępnych miejsc spotkań, klubów, inicjatyw międzypokoleniowych, wolontariatu oraz aktywizacja mieszkańców z wykorzystaniem oferty kulturalnej i sportowej. Zwiększenie wrażliwości społecznej na potrzeby tej kategorii mieszkańców.
Kadry i system realizacji usług	• trudności w pozyskiwaniu młodych, wykwalifikowanych pracowników m.in. ze względu na odpływ młodych mieszkańców z Miasta, • starzenie się kadry usług społecznych, • wynagrodzenia nieadekwatne do wymagań i warunków pracy, • zmieniające się podejście do pracy w kierunku work-life balance, • wysoka ocena pracowników systemu pomocy społecznej przez jej odbiorców m.in. kompetencji,	• możliwe pogłębianie się trudności kadrowych, • wzrost obciążenia pracowników systemu pomocy społecznej, szczególnie w obszarach wymagających specjalistycznych kompetencji	Podnoszenie atrakcyjności warunków pracy. Wartościowanie pracy i adekwatne do tego wynagrodzenie. Rozwijanie współpracy pomiędzy podmiotami w celu poziomowania wiedzy oraz podnoszenia efektywności i skuteczności działań. Zapewnienie dostępu do różnych form rozwoju zawodowego (szkolenia specjalistyczne, konferencje, wizyty studyjne itp.)

Obszar/zjawisko	Obserwowany trend	Prognozowany kierunek zmian	Znaczenie dla usług społecznych
	życzliwości, zaangażowania oraz poszanowania godności i prywatności, organizacje pozarządowe stanowią ważny element systemu usług, ale ich potencjał jest nierównomierny i zależy od liderów, kompetencji organizacyjnych, lokali i możliwości pozyskiwania środków		
Dostępność do usług	- osoby napotyające trudności w uzyskaniu wsparcia wskazywały na skomplikowane procedury (19,1%), wstyd i obawę przed oceną (18,3%), długi czas oczekiwania (14,8%), obawę przed stygmatyzacją (9,6%) oraz brak poczucia anonimowości (7%), - dla odbiorców pomocy społecznej najbardziej pomogłaby jasna informacja, gdzie zgłosić się z problemem (18%), aby szybciej lub łatwiej zwrócić się o pomoc	- rosnące znaczenie współpracy pomiędzy instytucjami, organizacjami pozarządowymi i innymi realizatorami usług, - wzrost znaczenia prostych i bardziej elastycznych ścieżek dostępu do usług	Zapewnienie dostępności usług będzie zależało nie tylko od ich liczby, ale również od możliwości kadrowych i jakości współpracy pomiędzy podmiotami. Znaczenia nabierać będzie również wzmacnianie współpracy z NGO oraz poprawa koordynacji i dostępności informacji.
Deinstytucjonalizacja usług	- rozwój MCW, ŚDS, usług opiekuńczych, teleopieki, opieki wytnieniowej, asystencji osobistej - brak mieszkań treningowych i wspomaganych, - odbiorcy usług wskazują na braki w zakresie rehabilitacji (40,1%), pomocy mieszkaniowej (31,4%), pomocy psychiatrycznej (30,9%) oraz mieszkań treningowych i wspomaganych (29,8%)	- dalszy wzrost znaczenia pomocy świadczonej w miejscu zamieszkania i lokalnym środowisku, - wzrost zapotrzebowania na usługi umożliwiające jak najdłuższe pozostawanie osób zależnych w miejscu zamieszkania oraz wspierające opiekunów tych osób	Wzrost znaczenia deinstytucjonalizacji usług społecznych. Rozwój usług opiekuńczych, asystentury osobistej, opieki wytnieniowej, teleopieki, dziennych form wsparcia oraz mieszkalnictwa wspomagane i treningowe.

Źródło: opracowanie własne.

2.4 Analiza SWOT

Podsumowaniem dotychczasowej analizy jest analiza SWOT, której celem jest uporządkowanie najważniejszych wewnętrznych zasobów i ograniczeń Miasta, a także wskazanie szans i zagrożeń, które uwzględnić się przy programowaniu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Szczecinek.

MOCNE STRONY

- Rozwinięta baza instytucji działających w obszarze pomocy społecznej (MOPS, MCW, ŚDS „Walentynka”, DDP, Klub Seniora).
- Dostępność instytucji działających w obszarze ochrony zdrowia.
- Rosnące doświadczenie Miasta w realizacji usług środowiskowych, opiekuńczych, teleopieki, opieki wytnieniowej.
- Rozwinięty system wsparcia zdrowia psychicznego, w tym funkcjonowanie Centrum Zdrowia Psychicznego oraz prowadzenie różnorodnych działań na rzecz pomocy psychologicznej i psychiatrycznej dla dzieci i młodzieży oraz wsparcie NGO w tym zakresie.
- Rozwinięta oferta kulturalna, sportowa i rekreacyjna mogąca być wykorzystana jako narzędzie profilaktyki.
- Duży potencjał organizacji pozarządowych i aktywności obywatelskiej, w tym funkcjonowanie licznych stowarzyszeń i fundacji angażujących się w sprawy Miasta.
- Funkcjonowanie infrastruktury wspierającej organizacje pozarządowe i aktywność obywatelską, w tym Centrum Organizacji Pozarządowych.
- Duże zaangażowanie i zainteresowanie mieszkańców w działania wolontariackie.
- Funkcjonowanie podmiotów reintegracji społecznej i zawodowej, m.in. Warsztat Terapii Zajęciowej, Klub Integracji Społecznej.
- Wysokie walory przyrodnicze Miasta oraz tereny sprzyjające rekreacji i aktywności mieszkańców.

W

SŁABE STRONY

- Niekorzystne tendencje demograficzne (spadek liczby mieszkańców, ujemny przyrost naturalny, wzrost udziału osób starszych, zmniejszanie się liczby osób w wieku produkcyjnym).
- Odływ części młodych mieszkańców oraz niedostosowanie lokalnej oferty do potrzeb młodzieży.
- Znaczna skala samotności i izolacji społecznej, szczególnie wśród seniorów.
- Wykluczenie cyfrowe części seniorów.
- Osłabienie więzi rodzinnych, co przekłada się na wzrastającą liczbę dzieci wymagających pomocy psychologicznej, a także seniorów wymagających wsparcia.
- Rosnąca złożoność problemów części rodzin, obejmująca jednocześnie trudności opiekuńczo-wychowawcze, przemoc, uzależnienia, problemy psychiczne, przy wzroście liczby interwencji, liczby osób objętych procedurą „Niebieskie Karty” i dzieci przebywających w pieczy zastępczej.
- Niedostateczna oferta miejsc aktywności i spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży oraz miejsc integracji społecznej.
- Rozproszenie informacji o dostępnych usługach i formach wsparcia.
- Bariery proceduralne i psychologiczne w korzystaniu z pomocy społecznej, w tym złożoność procedur, czas oczekiwania, obawa przed oceną i stygmatyzacją.
- Niedobory kadrowe w instytucjach pomocy społecznej i trudności w pozyskiwaniu młodych pracowników.
- Nierównomierny potencjał organizacji pozarządowych oraz ograniczona liczba podmiotów społecznych gotowych do przejmowania części usług, zwłaszcza opiekuńczych.
- Brak mieszkań treningowych i wspomaganych.

SZANSE

- Rozwój deinstytucjonalizacji i usług środowiskowych.
- Możliwość dalszego wykorzystywania środków zewnętrznych i programów rządowych do finansowania usług społecznych.
- Wzrost społecznej świadomości i wrażliwości dotyczącej przemocy, zdrowia psychicznego, uzależnień i potrzeby korzystania ze specjalistycznego wsparcia.
- Rozwój technologii umożliwiających szersze wykorzystanie teleopieki, narzędzi informacyjnych i rozwiązań ułatwiających funkcjonowanie osób niesamodzielnych.
- Rosnące znaczenie partycypacji społecznej, wolontariatu i współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi w realizacji zadań publicznych.
- Dobra dostępność do kompleksowych programów terapeutycznych opartych na koncepcji psychologicznych mechanizmów uzależnienia oraz programów dla osób współuzależnionych i rodzin, realizowanych przez placówkę uzależnień.

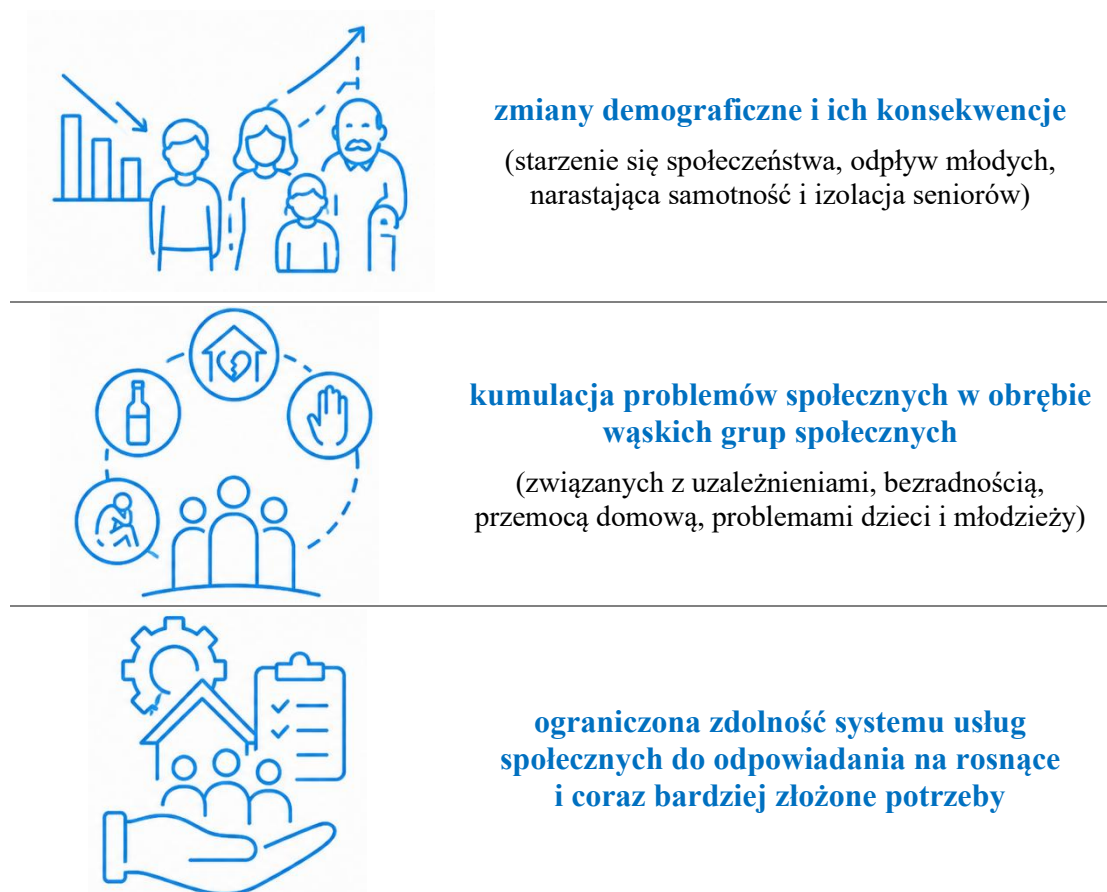
ZAGROŻENIA

- Dalsze zmniejszanie się liczby mieszkańców oraz pogłębianie się procesu starzenia się społeczeństwa.
- Atrakcyjność większych ośrodków miejskich dla młodych osób.
- Pogłębianie się niedoboru pracowników usług społecznych.
- Wzrost zapotrzebowania na opiekę nad osobami starszymi i niesamodzielnymi oraz zwiększanie obciążenia ich rodzin i opiekunów.
- Utrzymywanie się lub pogłębianie kryzysów mieszkaniowych i bezdomności.
- Zmiany regulacji prawnych i wzrost wymagań administracyjnych wobec podmiotów realizujących usługi społeczne.
- Niestabilność i czasowy charakter części zewnętrznych źródeł finansowania usług społecznych.
- Niekorzystne zmiany sytuacji gospodarczej, w tym wzrost kosztów życia, mieszkania i energii.

3. Część strategiczna

3.1 Charakterystyka głównych problemów społecznych Szczecinka

Na podstawie diagnozy społecznej Miasta Szczecinek zidentyfikowano trzy główne problemy społeczne stanowiące kluczowe wyzwania dla jego polityki społecznej na lata 2027-2032:

Zidentyfikowane problemy mają swoje źródło w uwarunkowaniach demograficznych, społecznych, ekonomicznych i gospodarczych – zarówno wewnętrznych, o charakterze lokalnym, jak i zewnętrznych – typowych dla regionu i całego kraju, niezależnych od gminy. Z diagnozy wynika również zmiana charakteru problemów społecznych – maleje znaczenie ubóstwa i bezrobocia, a rośnie znaczenie problemów psychospołecznych, zdrowotnych, rodzinnych i opiekuńczych. Poniżej scharakteryzowano główne problemy społeczne Szczecinka, stanowiące podstawę do zdefiniowania interwencji strategicznej Miasta na najbliższe lata.

Zmiany demograficzne i ich konsekwencje

Jednym z najważniejszych wyzwań strategicznych jest postępujące starzenie się społeczności Szczecinka, któremu towarzyszy odpływ młodych mieszkańców i pogłębianie się tzw. luki pokoleniowej. Prognozy wskazują na dalszy spadek liczby dzieci, młodzieży i osób w wieku produkcyjnym oraz wzrost udziału osób starszych w strukturze demograficznej Miasta. Wraz z wiekiem rośnie z kolei zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze, rehabilitacyjne, asystencję osobistą czy opiekę wytnieniową, a także zapewnienie opieki całodobowej. Szczególnego znaczenia nabiera fakt, że

wśród osób korzystających ze wsparcia z powodu niepełnosprawności 84% prowadzi jednoosobowe gospodarstwa domowe, co wskazuje na ograniczone możliwości uzyskiwania pomocy od rodziny.

Problem starzenia się ma również wymiar społeczny i psychologiczny – samotność seniorów została uznana za poważny problem społeczny przez połowę osób biorących udział w badaniu ankietowym, a uczestnicy spotkań warsztatowych zwracali uwagę na występujące zjawisko całkowitego wycofania z życia społecznego wśród tej grupy mieszkańców. Izolacja może prowadzić do pogorszenia stanu psychicznego, depresji i wykluczenia społecznego, a dodatkową barierę stanowi wykluczenie cyfrowe. Odpowiedzią na te wyzwania powinno być zatem nie tylko zwiększanie dostępności i podnoszenie jakości opieki nad osobami niesamodzielnymi, ale także rozwijanie infrastruktury miejsc spotkań, wspieranie działań sąsiedzkich i międzypokoleniowych, wolontariatu oraz aktywizacji młodszych seniorów, aby możliwie długo zachowywali samodzielność i uczestniczyli w życiu miejskim.

Zjawiskiem pogłębiającym problem starzenia się społeczności Szczecinka jest odpływ młodzieży do większych ośrodków miejskich, w tym zjawisko tzw. drenażu mózgów. Wpływ na to mają m.in. ograniczone możliwości rozwoju zawodowego, niskie wynagrodzenia, mało zróżnicowany lokalny rynek pracy, ograniczona oferta spędzania czasu wolnego oraz atrakcyjność większych ośrodków. Diagnoza wskazuje, że 66% badanej młodzieży nie czuje się odpowiednio przygotowanych do wejścia na rynek pracy, a 62,2% negatywnie ocenia ofertę rozrywkową Miasta. Związane jest to również z położeniem Miasta blisko zachodniej granicy państwa i łatwości wyjazdu w celach zarobkowych. Odpływ młodych mieszkańców pogłębia niekorzystne zmiany demograficzne, nasila poczucie samotności wśród seniorów, a także w przyszłości może potęgować deficyty kadrowe w systemie usług społecznych.

Kumulacja problemów społecznych w obrębie wąskich grup społecznych

Drugim kluczowym problemem społecznym Szczecinka jest kumulacja trudności wpływających na natężenie kryzysów w obrębie rodziny i gospodarstw domowych. Mimo że w ostatnich latach liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w mieście się zmniejsza, rodziny pozostające w systemie coraz częściej doświadczają wielu problemów jednocześnie. Dotyczą one m.in. uzależnień, przemocy domowej, problemów psychicznych, zaniedbań opiekuńczo-wychowawczych i osłabienia więzi rodzinnych. Szczególnie istotny jest związek uzależnień z przemocą i zaniedbaniem dzieci: w 2025 r. problem uzależnienia występował w 65% rodzin objętych asystenturą, a uzależnienia są również jedną z przyczyn umieszczania dzieci w pieczy zastępczej. Jednocześnie rośnie liczba interwencji oraz procedur „Niebieskie Karty”.

Szczególnie istotnym elementem polityki społecznej w tym zakresie jest ochrona i wsparcie rozwoju dzieci i młodzieży. Sytuacja najmłodszych mieszkańców obejmuje zarówno problemy emocjonalne i psychiczne, jak i ograniczoną atrakcyjność Miasta jako miejsca do życia. Wśród najważniejszych problemów młodzież biorąca udział w badaniu ankietowym wyróżnia stres szkolny, problemy psychiczne, hejt, przemoc rówieśniczą, problemy rodzinne, brak miejsc spotkań i brak perspektyw zawodowych. Badania jakościowe wskazują dodatkowo na presję rówieśniczą przenoszącą się do internetu, obniżoną samoocenę, zaburzenia lękowe, wycofanie społeczne i poczucie wykluczenia. Szczególnie istotny jest wzrost liczby dzieci wymagających pomocy psychologicznej oraz fakt, że część rodziców nadal obawia się korzystania przez dzieci z pomocy psychologicznej lub psychiatrycznej.

W związku z powyższym, polityka społeczna Miasta powinna koncentrować się na profilaktyce i wczesnym diagnozowaniu problemów rodzinnych, tak aby ograniczyć interwencje podejmowane dopiero w sytuacji głębokiego kryzysu. Szczególne znaczenie w tym zakresie mają usługi takie jak asystentura rodziny, praca socjalna, poradnictwo psychologiczne i pedagogiczne, programy

wzmacniania kompetencji rodzicielskich, profilaktyka uzależnień oraz rozwój placówek wsparcia dziennego. Celem takich działań powinno być wzmacnianie rodziny, zanim konieczne stanie się umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej.

Problemy instytucjonalne

Jednym z kluczowych problemów Szczecinka, jak również wielu innych polskich samorządów, jest ograniczona zdolność systemu usług społecznych do odpowiadania na rosnące i coraz bardziej złożone potrzeby. W mieście identyfikuje się deficyty w zakresie koordynacji działań instytucji pomocowych, a także spodziewa się niedoborów kadrowych, które w przyszłości stanowiąc będą problem przy zwiększającym się zapotrzebowaniu na usługi. Konieczne jest zatem dostosowywanie lokalnego systemu usług społecznych do zmieniających się potrzeb, przy jednoczesnych ograniczeniach kadrowych, organizacyjnych i informacyjnych. Należy przy tym uwzględnić fakt, że mieszkańcy coraz częściej potrzebują nie pomocy materialnej, a wsparcia specjalistycznego, psychologicznego, opiekuńczego i środowiskowego. Ponadto, zakłada się, że prognozowany wzrost liczby osób starszych, niesamodzielnych i wymagających długotrwałego wsparcia będzie zwiększał obciążenie systemu. Diagnoza wskazuje na starzenie się kadr, trudności w pozyskiwaniu młodych pracowników, rozproszenie informacji o usługach, skomplikowane procedury oraz potrzebę lepszej koordynacji działań instytucji. Uczestnicy badań jakościowych podkreślali problem związany z deficytem w zakresie systemowej koordynacji działań instytucji pomocowych oraz spodziewane niedobory kadrowe jako jedno z największych wyzwań przyszłości.

Należy także podkreślić, że wyzwanie to dotyczy nie tylko rozbudowy katalogu usług, ale też zmiany sposobu ich organizowania i dostarczania. Potrzebny jest dalsza deinstytucjonalizacja, rozwój usług świadczonych w miejscu zamieszkania, mieszkań treningowych i wspomaganych, teleopieki, asystencji osobistej i opieki wytchnieniowej, a także silniejsza współpraca MOPS i innych instytucji, organizacji pozarządowych oraz pozostałych realizatorów usług. Oznacza to zatem potrzebę budowy zintegrowanego systemu wczesnego rozpoznawania i łączenia różnych form wsparcia, adekwatnych do złożonych potrzeb poszczególnych osób, rodzin lub gospodarstw domowych.

3.2 Misja i wizja

Podstawą dla określenia celów i kierunków polityki społecznej Miasta Szczecinek na lata 2027-2032 są misja i wizja jego rozwoju w wymiarze społecznym. Elementy te sformułowano w oparciu o wnioski z diagnozy i zidentyfikowane na ich podstawie kluczowe problemy, wyzwania strategiczne Miasta – odnoszą się zatem do postępujących przekształceń struktury demograficznej, zmian występujących problemów społecznych, rosnącego zapotrzebowania na usługi opiekuńcze i zjawiska wykluczenia społecznego oraz potrzebę wzmacniania kapitału ludzkiego od kątem rozwoju lokalnego systemu usług społecznych i jego kadr.

Misja określa nadrzędny cel polityki społecznej Miasta, ukierunkowany na tworzenie dogodnych warunków do samodzielnego, wysokiej jakości życia wszystkich mieszkańców, budowania spójnej i aktywnej wspólnoty oraz rozwoju lokalnego systemu usług społecznych.

Tworzenie warunków do bezpiecznego, aktywnego i samodzielnego życia mieszkańców oraz wzmacnianie rodzin i lokalnej wspólnoty poprzez dostępne, zintegrowane i odpowiadające na zmieniające się potrzeby usługi społeczne.

Wizja przedstawia natomiast pożądaną obraz Szczecinka w perspektywie 2032 roku – miejsca przyjaznego przedstawicielom różnych grup wiekowych i społecznych, gwarantującego dogodne warunki życia i uczestnictwa w sprawach Miasta.

Wizja Szczecinka w 2032 roku

Szczecinek w 2032 roku jest miastem przyjaznym mieszkańcom, w którym rodziny otrzymują odpowiednie wsparcie w wypełnianiu swoich funkcji, dzieci i młodzież mają dobre warunki do rozwoju i aktywnego spędzania czasu, a osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami i osoby zależne mogą jak najdłużej żyć samodzielnie, aktywne i bezpieczne w swoim miejscu zamieszkania.

Lokalna wspólnota jest zintegrowana i zaangażowana w sprawy Miasta oraz odporna na kryzysy, a dostępne mieszkalnictwo, funkcjonalne przestrzenie i infrastruktura, wysoka jakość środowiska i warunki sprzyjające aktywności zawodowej sprawiają, że w Szczecinku żyje się wygodnie. Funkcjonuje tu zintegrowany, profesjonalny system usług społecznych, oparty na współpracy różnych instytucji i partnerów, skutecznie reagujący na kryzysy, zapobiegający wykluczeniu i wspierający mieszkańców na różnych etapach życia.

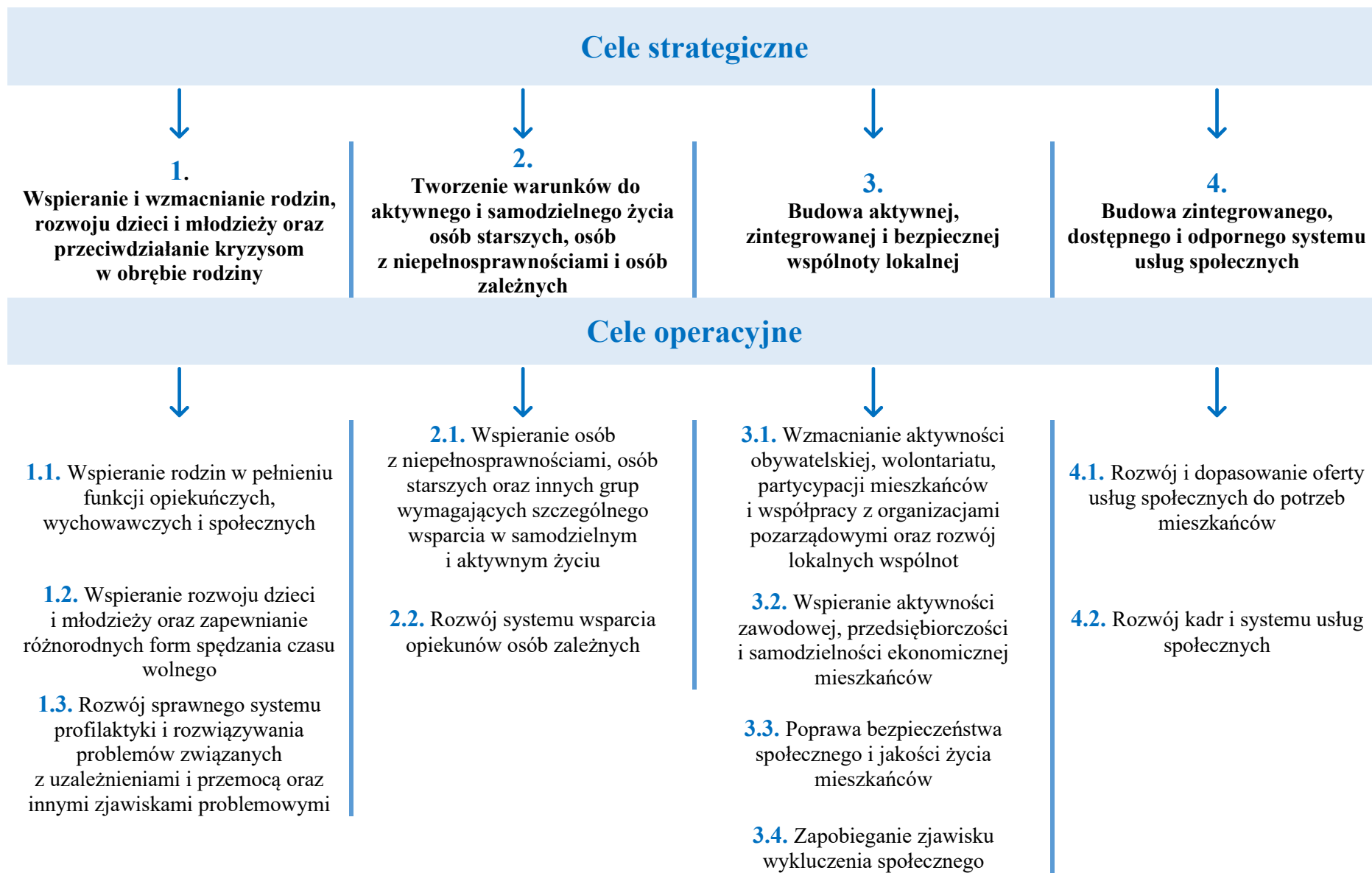
Misja i wizja stanowią ramy dla celów strategicznych i operacyjnych, zapewniając spójność między diagnozą sytuacji społecznej a interwencją Miasta w zakresie polityki społecznej. Elementy te powinny być traktowane jako wspólny punkt odniesienia dla wszystkich realizatorów i partnerów realizacji założeń Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Szczecinek na lata 2027-2032: samorządu, miejskich jednostek organizacyjnych, instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców, mieszkańców i innych interesariuszy. Realizacja zaplanowanej interwencji wymaga bowiem współpracy różnych środowisk i rozwijania polityki społecznej opartej nie tylko na profilaktyce, lecz również reagowania na zjawiska kryzysowe oraz zapewnieniu pomocy osób wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

3.3 Cele strategiczne i operacyjne projektowanych zmian

Aby osiągnąć określony w misji nadrzędny cel polityki społecznej Szczecinka oraz zrealizować założenia przyjętej wizji, zdefiniowano cele strategiczne i operacyjne wyznaczające kierunki interwencji na najbliższe lata. Cele te zostały sformułowane w oparciu o wnioski wynikające z przeprowadzonej diagnozy sytuacji społecznej Miasta, zidentyfikowane problemy i wyzwania, a także analizę potencjału lokalnych instytucji i podmiotów zaangażowanych w realizację polityki społecznej. Uwzględniają one kluczowe obszary wymagające wsparcia: wzmacnianie rodziny i wspieranie dzieci i młodzieży, tworzenie warunków do samodzielnego życia osób starszych i osób z niepełnosprawnościami oraz rozwój aktywnej i zintegrowanej wspólnoty lokalnej, a także wzmacnianie systemu usług społecznych.

Cele strategiczne i operacyjne tworzą strukturę interwencji, w której działania podejmowane w jednym obszarze wzmacniają efekty osiągane w pozostałych. Realizacja celów wymaga zatem kompleksowego podejścia i współpracy wielu podmiotów – jednostek samorządu terytorialnego, instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, podmiotów ekonomii społecznej, placówek edukacyjnych i ochrony zdrowia, przedsiębiorców oraz samych mieszkańców. Co więcej, wszystkie działania powinny uwzględniać potrzeby przedstawicieli wszystkich grup wiekowych i społecznych - kobiet i mężczyzn, dzieci, młodzieży, osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem, mniejszości narodowych i etnicznych oraz cudzoziemców. Ich realizacja opiera się na zasadach równości szans, dostępności i niedyskryminacji oraz poszanowania praw człowieka i swobód obywatelskich.

W ramach strategii wyznaczono cztery cele strategiczne, którym przyporządkowano cele operacyjne oraz kierunki działań. Stanowią one podstawę do planowania konkretnych przedsięwzięć, programów i projektów, a także monitorowania postępów w realizacji Strategii.

Poniżej scharakteryzowano każdy z wyznaczonych celów strategicznych.

Wspieranie i wzmacnianie rodzin, rozwoju dzieci i młodzieży oraz przeciwdziałanie kryzysom w obrębie rodziny

Cel ten koncentruje się na rodzinie jako podstawowym środowisku funkcjonowania człowieka. Działania w jego ramach skupiają się na kształtowaniu i prowadzeniu efektywnej polityki prorodzinnej ukierunkowanej na ograniczanie zjawiska depopulacji i związanego z nim starzenia się społeczeństwa. Interwencja w tym zakresie związana będzie zatem z tworzeniem warunków sprzyjających prawidłowemu funkcjonowaniu rodzin oraz zapewnieniu ich członkom (zwłaszcza dzieciom i młodzieży) bezpiecznego środowiska życia i równych szans rozwoju. Szczególne znaczenie będzie miało wspieranie rodziny w pełnieniu jej funkcji opiekuńczych, wychowawczych i społecznych, co dotyczy również pieczy zastępczej – działania te przybierają formę działań profilaktycznych i usług kierowanych do rodzin doświadczających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Cel obejmuje również działania ukierunkowane na zapewnianie dogodnych warunków do wieloaspektowego rozwoju dzieci i młodzieży, m.in. poprzez dostęp do wysokiej jakości edukacji, kultury, sportu i rekreacji oraz atrakcyjnych i bezpiecznych form spędzania czasu wolnego. Ważną rolę odegra także promocja zdrowia i profilaktyka zdrowotna oraz przeciwdziałanie uzależnieniom, przemocy i innym zjawiskom mogącym negatywnie wpływać na rozwój dzieci, młodzieży i całych rodzin.

W ramach 1. celu strategicznego określono trzy cele operacyjne:

Cel operacyjny 1.1

Wspieranie rodzin w pełnieniu funkcji opiekuńczych, wychowawczych i społecznych

Cel operacyjny 1.2

Wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży oraz zapewnianie różnorodnych form spędzania czasu wolnego

Cel operacyjny 1.3

Rozwój sprawnego systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z uzależnieniami i przemocą oraz innymi zjawiskami problemowymi

Dokumentami uszczegóławiającymi interwencję strategiczną w tym zakresie są gminne programy takie jak: Gminny Program Wspierania Rodziny, Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Miasta Szczecinek oraz Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej. Dokumenty te określają precyzyjnie zakres działań dotyczących wspierania rodziny oraz zapobiegania problemom w ich obrębie i skutecznego reagowania na nie.

Oczekiwanym rezultatem realizacji celu będzie wzmocnienie rodziny jako podstawowego środowiska funkcjonowania i rozwoju człowieka oraz ograniczenie zjawisk patologicznych i sytuacji kryzysowych. Zakłada się poprawę dostępności kompleksowego wsparcia, skuteczniejsze zapobieganie umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej oraz wzmocnienie tego systemu. Istotnym rezultatem będzie również stworzenie dzieciom i młodzieży lepszych warunków do rozwoju, edukacji oraz aktywności kulturalnej, sportowej i społecznej, a także zwiększenie poziomu ich bezpieczeństwa. Zakłada się, że realizacja celu

przyczyni się do ograniczenia skali uzależnień, przemocy i innych zjawisk patologicznych oraz do poprawy dostępności wsparcia w zakresie zdrowia psychicznego.

2. Cel strategiczny

Tworzenie warunków do aktywnego i samodzielnego życia osób starszych, osób z niepełnosprawnościami i osób zależnych

Cel ten koncentruje się na tworzeniu warunków sprzyjających jak najdłuższemu zachowaniu samodzielności, aktywności i dobrej jakości życia osób starszych, osób z niepełnosprawnościami oraz innych osób ze szczególnymi potrzebami. Działania w tym zakresie ukierunkowane są na rozwój usług społecznych, opiekuńczych, zdrowotnych i rehabilitacyjnych, świadczonych możliwie blisko miejsca zamieszkania. Szczególne znaczenie będzie miało rozwijanie środowiskowych form wsparcia, w tym usług opiekuńczych, asystencji osobistej, teleopieki, usług sąsiedzkich oraz dziennych form wsparcia, a także tworzenie warunków do aktywnego uczestnictwa osób starszych i z niepełnosprawnościami w życiu społecznym. Cel ten obejmuje również wzmacnianie systemu wsparcia osób sprawujących opiekę nad osobami zależnymi, w szczególności poprzez rozwój opieki wytechnieniowej, poradnictwa, edukacji oraz grup samopomocowych. Ważną rolę odegra tutaj także promocja zdrowia, profilaktyka, rehabilitacja oraz realizacja działań przeciwdziałających samotności i izolacji społecznej.

W ramach 2. celu strategicznego określono trzy cele operacyjne:

Cel operacyjny 2.1

Wspieranie osób z niepełnosprawnościami, osób starszych oraz innych grup wymagających szczególnego wsparcia w samodzielnym i aktywnym życiu

Cel operacyjny 2.2

Rozwój systemu wsparcia opiekunów osób zależnych

Zakłada się, że rezultatem realizacji celu będzie poprawa warunków życia osób starszych, osób z niepełnosprawnościami oraz innych osób ze szczególnymi potrzebami, przy jednoczesnej deinstytucjonalizacji form ich wsparcia. Przewiduje się zwiększenie dostępności środowiskowych usług opiekuńczych, asystencji osobistej, teleopieki, usług sąsiedzkich, rehabilitacji i innych usług świadczonych w miejscu zamieszkania. Ważnym rezultatem będzie również zwiększenie dostępności mieszkań wspomaganych, treningowych i innych form mieszkalnictwa społecznego oraz rozwój systemu wsparcia opiekunów osób zależnych, w tym opieki wytechnieniowej i grup samopomocowych. Realizacja celu wpłynie ponadto na ograniczenie poczucia samotności, izolacji i wykluczenia społecznego, zwiększenia aktywności osób starszych i osób z niepełnosprawnościami oraz poprawy ich dostępu do usług społecznych.

3. Cel strategiczny

Budowanie aktywnej, zintegrowanej i bezpiecznej wspólnoty lokalnej

W ramach celu nr 3 zaplanowano realizację działań ukierunkowanych na wzmacnianie więzi społecznych, podnoszenie poziomu aktywności obywatelskiej i tworzeniu warunków sprzyjających integracji społecznej w mieście. Działania w tym zakresie ukierunkowane będą zatem na zwiększanie udziału mieszkańców w życiu publicznym, rozwój partycypacji społecznej, wolontariatu i inicjatyw oddolnych oraz wzmacnianie współpracy z organizacjami pozarządowymi. Szczególne znaczenie będzie miało także tworzenie przestrzeni i możliwości do aktywności dla różnych grup mieszkańców oraz rozwój inicjatyw sąsiedzkich i międzypokoleniowych, a także wspieranie lokalnych liderów. Ważną rolę odegrają kultura, sport, rekreacja i turystyka, wykorzystywane jako narzędzia integracji i budowania lokalnej tożsamości.

Cel obejmuje również działania na rzecz wzmacniania samodzielności ekonomicznej mieszkańców, aktywizacji zawodowej, przedsiębiorczości oraz integracji i reintegracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem. Interwencja w tym zakresie będzie także związana z poprawą bezpieczeństwa społecznego i jakości życia poprzez rozwój dostępnego mieszkalnictwa oraz powiązanie polityki społecznej z działaniami realizowanymi w mieście, w tym nakierowanymi na rewitalizację obszarów zdegradowanych, poprawę jakości przestrzeni miejskiej oraz ochronę środowiska i dziedzictwa przyrodniczego. Istotnym elementem będzie przeciwdziałanie różnym formom wykluczenia społecznego, w tym bezdomności, samotności, izolacji, dyskryminacji i wykluczeniu cyfrowemu, a także tworzenie warunków do integracji cudzoziemców.

W ramach 3. celu strategicznego określono cztery cele operacyjne:

Cel operacyjny 3.1

Wzmacnianie aktywności obywatelskiej, wolontariatu, partycypacji mieszkańców i współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz rozwój lokalnych wspólnot

Cel operacyjny 3.2

Wspieranie aktywności zawodowej, przedsiębiorczości i samodzielności ekonomicznej mieszkańców

Cel operacyjny 3.3

Poprawa bezpieczeństwa społecznego i jakości życia mieszkańców

Cel operacyjny 3.4

Zapobieganie zjawisku wykluczenia społecznego

Oczekiwanym rezultatem realizacji celu będzie wzmocnienie więzi społecznych i podniesienie poziomu aktywności obywatelskiej, a także poprawa warunków życia i bezpieczeństwa społecznego. Zakłada się zwiększenie udziału mieszkańców w życiu publicznym, rozwój wolontariatu i inicjatyw sąsiedzkich oraz współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi. Rezultatem będzie również zwiększenie aktywności zawodowej i ekonomicznej mieszkańców, rozwój przedsiębiorczości i ekonomii społecznej oraz tworzenie warunków sprzyjających zatrzymywaniu młodych osób w mieście. Istotnym efektem będzie poprawa bezpieczeństwa i jakości życia poprzez rozwój dostępnego mieszkalnictwa, rewitalizację obszarów zdegradowanych, poprawę jakości przestrzeni miejskiej i środowiska oraz zwiększenie przygotowania mieszkańców i instytucji do sytuacji kryzysowych. Zakłada się, że realizacja celu przełoży się również na ograniczenie skali wykluczenia społecznego, samotności i dyskryminacji.

4. Cel strategiczny

Budowa zintegrowanego, dostępnego i odpornego systemu usług społecznych

Cel ten koncentruje się na zwiększeniu dostępności i jakości usług społecznych w Mieście oraz wzmocnieniu zdolności systemu do odpowiadania na zmieniające się potrzeby mieszkańców. Działania w tym zakresie ukierunkowane na rozwój zintegrowanego systemu usług opartego na współpracy instytucji publicznych, placówek ochrony zdrowia, oświaty, kultury, organizacji pozarządowych i innych realizatorów usług. Szczególne znaczenie w tym zakresie będzie miała poprawa przepływu informacji i koordynacji działań pomiędzy poszczególnymi podmiotami oraz zwiększenie dostępności informacji o usługach i możliwościach uzyskania wsparcia. Istotnym elementem będzie również ograniczanie barier proceduralnych i stygmatyzacji związanej z korzystaniem z pomocy.

Cel obejmuje także działania związane ze wzmacnianiem potencjału kadrowego i organizacyjnego lokalnego systemu usług społecznych, co ma szczególne znaczenie w kontekście zmian demograficznych, rosnącej złożoności problemów społecznych oraz odpływu młodych mieszkańców. Działania będą obejmowały pozyskiwanie i przygotowywanie nowych kadr, zwiększanie atrakcyjności zatrudnienia w sektorze usług społecznych oraz podnoszenie kompetencji pracowników. Ważną rolę odegra również wzmacnianie organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej oraz rozwój partnerstw i wspieranie wymiany doświadczeń.

W ramach 4. celu strategicznego określono dwa cele operacyjne:

Cel operacyjny 4.1

Rozwój i dopasowanie oferty usług społecznych do potrzeb mieszkańców

Cel operacyjny 4.2

Rozwój kadr i systemu usług społecznych

Zakłada się, że rezultatem realizacji celu będzie zwiększenie dostępności i jakości usług społecznych oraz poprawa zdolności lokalnego systemu do skutecznego reagowania na zmieniające się i coraz bardziej złożone potrzeby mieszkańców. Zakłada się lepszą koordynację działań instytucji, sprawniejszy przepływ informacji oraz rozwój współpracy pomiędzy poszczególnymi podmiotami systemu. Ważnym rezultatem będzie zwiększenie dostępu mieszkańców do informacji i wsparcia oraz ograniczenie barier proceduralnych i stygmatyzacji związanej z korzystaniem z usług. W efekcie zakłada się, że lokalny system usług społecznych będzie bardziej elastyczny, odporny na zmiany demograficzne i kadrowe oraz lepiej przygotowany do zapewniania mieszkańcom wsparcia adekwatnego do ich indywidualnej sytuacji.

3.4 Kierunki niezbędnych działań

W niniejszym rozdziale przedstawiono planowane kierunki działań w zakresie przeciwdziałania negatywnym zjawiskom społecznym i/lub kreowania pożądanych kierunków rozwoju społecznego Miasta Szczecinek.

Cel strategiczny 1. Wsparcie i wzmacnianie rodzin, rozwoju dzieci i młodzieży oraz przeciwdziałanie kryzysom w obrębie rodziny**Cel operacyjny 1.1. Wsparcie rodzin w pełnieniu funkcji opiekuńczych, wychowawczych i społecznych**

Kierunki działań	Realizatorzy i partnerzy w realizacji
Rozwój kompleksowego systemu wsparcia rodziny i rodzicielstwa, zgodnie z założeniami Gminnego Programu Wsparcia Rodziny	Miasto Szczecinek, MOPS
Świadczenie pomocy finansowej, rzeczowej i usługowej dla rodzin i osób w trudnej sytuacji życiowej	Miasto Szczecinek, Urząd Miasta Szczecinek, MOPS, MCW
Wspieranie rozwoju kompetencji rodzicielskich, edukacja dotycząca praw dziecka oraz realizacja działań wspierających macierzyństwo, ojcostwo i pozytywne wzorce wychowawcze, w tym organizacja warsztatów wychowawczych, szkoleń i doradztwa psychologicznego	Miasto Szczecinek, Urząd Miasta Szczecinek, MOPS, organizacje pozarządowe, Centrum Zdrowia Psychicznego, podmioty ekonomii społecznej, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Szczecinku
Wzmocnienie systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej, w tym rozwijanie działań profilaktycznych zapobiegających umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej, wspieranie rodzin zastępczych i rozwój współpracy pomiędzy podmiotami systemu pieczy zastępczej	Miasto Szczecinek, Urząd Miasta Szczecinek, MOPS, sąd, kuratorzy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku, organizacje pozarządowe
Zapewnianie wsparcia rodzinom przeżywającym trudności zdrowotne, wychowawcze, socjalne itp., poprzez organizację i rozwój programów wsparcia w postaci warsztatów, szkoleń oraz doradztwa i poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, rodzinnego i prawnego	Miasto Szczecinek, Urząd Miasta Szczecinek, MOPS, MCW, organizacje pozarządowe, Centrum Zdrowia Psychicznego, podmioty ekonomii społecznej, organizacje pozarządowe, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Szczecinku
Pomoc rodzinom dotkniętym problemem ubóstwa oraz związaną z tym bezradnością w prowadzeniu gospodarstwa domowego	Miasto Szczecinek, Urząd Miasta Szczecinek, MOPS, organizacje pozarządowe
Współpraca z organizacjami pozarządowymi, instytucjami edukacyjnymi, ochroną zdrowia w celu tworzenia kompleksowych usług wsparcia rodzin	Miasto Szczecinek, Urząd Miasta Szczecinek, MOPS, MCW, organizacje pozarządowe, podmioty ochrony zdrowia, Centrum Zdrowia Psychicznego, podmioty ekonomii społecznej, placówki oświatowe, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

Okres realizacji	2027-2032
Grupy docelowe działań	rodziny doświadczające trudności opiekuńczo-wychowawczych, rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej i ekonomicznej, rodziny zagrożone kryzysem i wykluczeniem społecznym, rodziny zastępcze i kandydaci na rodziny zastępcze, rodzice i opiekunowie dzieci
Efekty i korzyści z realizacji celu	wzmocnienie kompetencji rodzicielskich, większa samodzielność rodzin, poprawa funkcjonowania rodzin, ograniczenie kryzysów rodzinnych, ograniczenie liczby dzieci kierowanych do pieczy zastępczej, większa dostępność poradnictwa i specjalistycznego wsparcia, poprawa bezpieczeństwa socjalnego rodzin
Potencjalne źródła finansowania	Budżet gminy, powiatu, województwa, centralny Fundusze zewnętrzne: m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy Organizacje pozarządowe Sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni) Inne środki pozyskane przez realizatorów i partnerów działań

Cel operacyjny 1.2. Wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży oraz zapewnianie różnorodnych form spędzania czasu wolnego

Kierunki działań	Realizatorzy i partnerzy w realizacji
Rozwój infrastruktury i oferty skierowanej do dzieci i młodzieży, w tym placówek wsparcia dziennego, miejsc spotkań, zajęć edukacyjnych, artystycznych, sportowych i rekreacyjnych, programów rozwijających kompetencje społeczne	Miasto Szczecinek, Urząd Miasta Szczecinek, MOPS, placówki oświatowe, SAPIK, MBP, OSiR, organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej
Podnoszenie poziomu bezpieczeństwa dzieci i młodzieży, w tym realizacja działań profilaktycznych dotyczących przemocy rówieśniczej, hejtu, zagrożeń cyfrowych i bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej	Miasto Szczecinek, Urząd Miasta Szczecinek, placówki oświatowe, SAPIK, MBP, organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej, policja, straż miejska
Rozwój atrakcyjnej i współtworzonej z młodzieżą oferty kulturalnej, sportowej, rekreacyjnej i turystycznej, odpowiadającej na rzeczywiste zainteresowania młodych mieszkańców oraz wykorzystującej potencjał miasta, jego infrastruktury i walorów przyrodniczych	Miasto Szczecinek, Urząd Miasta Szczecinek, placówki oświatowe, SAPIK, MBP, OSiR, organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej
Kształtowanie postawy obywatelskiej, podnoszenie poziomu aktywności społecznej i zaangażowania dzieci i młodzieży oraz wspieranie młodych liderów społecznych	Miasto Szczecinek, Urząd Miasta Szczecinek, placówki oświatowe, SAPIK, MBP, OSiR, organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej

Udzielanie pomocy dzieciom pochodzącym z rodzin ubogich, m.in. poprzez prowadzenie dożywiania w szkołach, pomoc stypendialną	Miasto Szczecinek, Urząd Miasta Szczecinek, placówki oświatowe, KCUW, MOPS
Rozwój form pracy z dziećmi i młodzieżą, m.in. w ramach świetlic szkolnych i środowiskowych, zajęć edukacyjnych i kulturalnych	Miasto Szczecinek, Urząd Miasta Szczecinek, placówki oświatowe, SAPIK, MBP, organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej,
Okres realizacji	2027-2032
Grupy docelowe działań	dzieci i młodzież, w tym zwłaszcza z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, dzieci i młodzież zagrożone wykluczeniem społecznym, dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami, rodzice i opiekunowie dzieci i młodzieży
Efekty i korzyści z realizacji celu	lepsze warunki rozwoju dzieci i młodzieży, wyrównywanie szans edukacyjnych i społecznych, większa aktywność dzieci i młodzieży, rozwój kompetencji społecznych i obywatelskich, rozwój oferty bezpiecznych i atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego, poprawa zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży
Potencjalne źródła finansowania	Budżet gminy, powiatu, województwa, centralny Fundusze zewnętrzne: m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy Organizacje pozarządowe Sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni) Środki przeznaczone na realizację zadań oświatowych Inne środki pozyskane przez realizatorów i partnerów działań
Cel operacyjny 1.3. Rozwój sprawnego systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z uzależnieniami i przemocą oraz innymi zjawiskami problemowymi	
Kierunki działań	Realizatorzy i partnerzy w realizacji
Wzmocnienie profilaktyki i systemu wczesnego reagowania na kryzysy rodzinne, w tym rozwój asystentury rodziny, pracy socjalnej, mediacji	Miasto Szczecinek, MOPS, organizacje pozarządowe, Centrum Zdrowia Psychicznego, podmioty ekonomii społecznej, policja, sąd, kuratorzy
Prowadzenie działań profilaktycznych mających na celu ograniczenie używania alkoholu i innych środków psychoaktywnych, obejmujących profilaktykę, edukację, poradnictwo, terapię, działania skierowane do dzieci, młodzieży i dorosłych oraz wsparcie rodzin dotkniętych uzależnieniem, zgodnie z założeniami Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Miasta Szczecinek	Miasto Szczecinek, Urząd Miasta Szczecinek, MOPS, organizacje pozarządowe, podmioty ochrony zdrowia, Centrum Zdrowia Psychicznego, podmioty ekonomii społecznej, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, szkoły

Rozwijanie działań na rzecz zdrowia psychicznego dzieci, młodzieży i rodzin, obejmujących profilaktykę, zwiększanie dostępności pomocy psychologicznej i psychiatrycznej oraz ograniczanie stygmatyzacji korzystania ze wsparcia	Miasto Szczecinek, Urząd Miasta Szczecinek, MOPS, organizacje pozarządowe, podmioty ochrony zdrowia, Centrum Zdrowia Psychicznego, podmioty ekonomii społecznej, szkoły
Ograniczanie zjawiska przemocy domowej, zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy dla osób doświadczających przemocy oraz zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc, zgodnie z założeniami Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej	Miasto Szczecinek, Urząd Miasta Szczecinek, MOPS, organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej, policja, sąd, kuratorzy
Upowszechnianie usług zwiększających dostęp do pomocy psychologicznej i psychiatrycznej oraz psychoedukacji	Miasto Szczecinek, Urząd Miasta Szczecinek, MOPS, organizacje pozarządowe, podmioty ochrony zdrowia, Centrum Zdrowia Psychicznego, podmioty ekonomii społecznej
Wsparcie rodzin w zakresie radzenia sobie z problemami wychowawczymi i konfliktami wewnątrzrodzinnymi	Miasto Szczecinek, MOPS, organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej
Okres realizacji	2027-2032
Grupy docelowe działań	dzieci i młodzież, rodziny i osoby doświadczające kryzysów, osoby zagrożone uzależnieniem oraz osoby uzależnione, osoby doświadczające przemocy domowej, osoby stosujące przemoc, osoby doświadczające kryzysów psychicznych
Efekty i korzyści z realizacji celu	wcześniejsze wykrywanie kryzysów, zwiększenie dostępności pomocy psychologicznej i psychiatrycznej, ograniczenie skali uzależnień, ograniczenie przemocy domowej, poprawa bezpieczeństwa, zwiększenie świadomości zdrowotnej mieszkańców, poprawa kompetencji w zakresie radzenia sobie z kryzysem, ograniczenie stygmatyzacji osób korzystających ze wsparcia
Potencjalne źródła finansowania	Budżet gminy, powiatu, województwa, centralny Fundusze zewnętrzne: m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy Organizacje pozarządowe Sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni) Inne środki pozyskane przez realizatorów i partnerów działań

Cel strategiczny 2. Tworzenie warunków do aktywnego i samodzielnego życia osób starszych, osób z niepełnosprawnościami i osób zależnych	
Cel operacyjny 2.1. Wsparcie osób z niepełnosprawnościami, osób starszych oraz innych grup wymagających szczególnego wsparcia w samodzielnym i aktywnym życiu	
Kierunki działań	Realizatorzy i partnerzy w realizacji
Rozwijanie usług z zakresu profilaktyki i świadczeń socjalnych dla osób starszych, niesamodzielnych i z niepełnosprawnością	Miasto Szczecinek, Urząd Miasta Szczecinek, MOPS, MCW, organizacje pozarządowe, ŚDS „Walentynka”, podmioty ekonomii społecznej
Rozwój środowiskowych usług opiekuńczych i wspierających, w tym asystencji osobistej, teleopieki, usług sąsiedzkich, dziennych form wsparcia oraz innych rozwiązań umożliwiających osobom starszym i niesamodzielnym jak najdłuższe funkcjonowanie w miejscu zamieszkania	Miasto Szczecinek, Urząd Miasta Szczecinek, MOPS, MCW, organizacje pozarządowe, ŚDS „Walentynka”, podmioty ekonomii społecznej
Zwiększanie dostępności usług zdrowotnych, rehabilitacyjnych i profilaktycznych, ze szczególnym uwzględnieniem osób starszych i osób z niepełnosprawnościami oraz działań promujących zdrowy i aktywny styl życia	Miasto Szczecinek, Urząd Miasta Szczecinek, MOPS, MCW, organizacje pozarządowe, ŚDS „Walentynka”, podmioty ochrony zdrowia, Centrum Zdrowia Psychicznego, OSiR, podmioty ekonomii społecznej
Rozwój mieszkalnictwa wspomaganego i treningowego oraz innych form mieszkalnictwa społecznego, w szczególności dla osób z niepełnosprawnościami, osób starszych i osób wymagających wsparcia w samodzielnym funkcjonowaniu, w tym utworzenie Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego	Miasto Szczecinek, Urząd Miasta Szczecinek, MOPS, MCW, podmioty ekonomii społecznej
Okres realizacji	2027-2032
Grupy docelowe działań	seniorzy, osoby z niepełnosprawnościami, osoby niesamodzielne, osoby przewlekle chore i wymagające wsparcia, osoby zagrożone samotnością i izolacją społeczną
Efekty i korzyści z realizacji celu	większa samodzielność mieszkańców, dłuższe pozostawanie w miejscu zamieszkania, poprawa jakości życia, zwiększenie dostępności usług opiekuńczych i wspierających, poprawa dostępu do rehabilitacji i profilaktyki, ograniczenie samotności i izolacji, zwiększenie dostępności mieszkalnictwa wspomaganego i treningowego
Potencjalne źródła finansowania	Budżet gminy, powiatu, województwa, centralny Fundusze zewnętrzne: m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy Organizacje pozarządowe Sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni) Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Inne środki pozyskane przez realizatorów i partnerów działań

Cel operacyjny 2.2. Rozwój systemu wsparcia opiekunów osób zależnych	
Kierunki działań	Realizatorzy i partnerzy w realizacji
Rozwój oferty opieki wytchnieniowej, poradnictwa, edukacji opiekunów oraz wdrażanie rozwiązań umożliwiających czasowe odciążenie osób sprawujących długotrwałą opiekę	Miasto Szczecinek, Urząd Miasta Szczecinek, MOPS, MCW, organizacje pozarządowe, ŚDS „Walentynka”, podmioty ekonomii społecznej
Tworzenie i wspieranie grup samopomocowych dla rodziców i opiekunów osób z niepełnosprawnościami	Miasto Szczecinek, Urząd Miasta Szczecinek, MOPS, MCW, organizacje pozarządowe, ŚDS „Walentynka”, podmioty ekonomii społecznej
Realizacja przedsięwzięć wspomagających osoby starsze w samodzielnym zaspokajaniu potrzeb, zmniejszających skalę ich uzależnienia od otoczenia i instytucjonalnej pomocy	Miasto Szczecinek, Urząd Miasta Szczecinek, MOPS, MCW, organizacje pozarządowe, ŚDS „Walentynka”, podmioty ekonomii społecznej
Okres realizacji	2027-2032
Grupy docelowe działań	Rodzice, dzieci i rodzeństwo oraz opiekunowie osób z niepełnosprawnościami, osoby sprawujące opiekę nad osobami starszymi, opiekunowie osób niesamodzielnych i przewlekle chorych
Efekty i korzyści z realizacji celu	zmniejszenie obciążenia opiekunów, większa dostępność opieki wytchnieniowej, poprawa jakości życia opiekunów i osób zależnych, możliwość godzenia opieki z życiem zawodowym i rodzinnym
Potencjalne źródła finansowania	Budżet gminy, powiatu, województwa, centralny Fundusze zewnętrzne: m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy Organizacje pozarządowe Sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni) Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Inne środki pozyskane przez realizatorów i partnerów działań

Cel strategiczny 3. Budowanie aktywnej, zintegrowanej i bezpiecznej wspólnoty lokalnej

Cel operacyjny 3.1. Wzmacnianie aktywności obywatelskiej, wolontariatu, partycypacji mieszkańców i współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz rozwój lokalnych wspólnot

Kierunki działań	Realizatorzy i partnerzy w realizacji
Wzmacnianie aktywności obywatelskiej i partycypacji mieszkańców w sprawach Miasta, w tym poprzez wspieranie rad osiedlowych, oddolnych inicjatyw, prowadzenie otwartych konsultacji, rozwijanie działań i narzędzi partycypacyjnych, edukacji obywatelskiej	Miasto Szczecinek, Urząd Miasta Szczecinek, organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej, lokalni liderzy społeczni
Aktywizacja społeczna i obywatelska osób starszych, w tym poprzez rozwój klubów, miejsc spotkań, inicjatyw senioralnych, wolontariatu, działań sąsiedzkich i międzypokoleniowych oraz angażowanie seniorów w życie lokalnej społeczności	Miasto Szczecinek, Urząd Miasta Szczecinek, organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej, lokalni liderzy społeczni
Wzmacnianie wspólnot lokalnych i więzi społecznych poprzez rozwój inicjatyw sąsiedzkich, działań międzypokoleniowych	Miasto Szczecinek, Urząd Miasta Szczecinek, organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej, lokalni liderzy społeczni
Rozwój działań ukierunkowanych na ochronę praw człowieka, w tym oferty ogólnodostępnej pomocy prawnej i poradnictwa obywatelskiego	Miasto Szczecinek, Urząd Miasta Szczecinek, organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej
Wykorzystanie kultury, sportu i rekreacji jako narzędzi integracji społecznej, w tym rozwijanie oferty lokalnych wydarzeń kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych	Miasto Szczecinek, Urząd Miasta Szczecinek, organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej, OSiR, Miejska Biblioteka Publiczna, SAPIK
Nawiązywanie, rozwijanie i wzmacnianie współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie integracji społecznej oraz realizacji zadań publicznych	Miasto Szczecinek, Urząd Miasta Szczecinek, organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej

Okres realizacji	2027-2032
Grupy docelowe działań	mieszkańcy Miasta, lokalne wspólnoty i grupy sąsiedzkie, dzieci i młodzież, seniorzy, organizacje pozarządowe, wolontariusze i osoby zainteresowane wolontariatem, lokalni liderzy i animatorzy społeczni
Efekty i korzyści z realizacji celu	większa aktywność obywatelska, większe zaangażowanie mieszkańców w sprawy Miasta, rozwój wolontariatu, wzmocnienie lokalnych wspólnot, rozwój inicjatyw oddolnych, większa integracja międzypokoleniowa, silniejsze więzi sąsiedzkie, lepsza współpraca Miasta z organizacjami pozarządowymi
Potencjalne źródła finansowania	Budżet gminy, powiatu, województwa, centralny Fundusze zewnętrzne: m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy Organizacje pozarządowe Sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni) Środki programów wspierających rozwój społeczeństwa obywatelskiego i wolontariatu Inne środki pozyskane przez realizatorów i partnerów działań

Cel operacyjny 3.2. Wspieranie aktywności zawodowej, przedsiębiorczości i samodzielności ekonomicznej mieszkańców

Kierunki działań	Realizatorzy i partnerzy w realizacji
Wspieranie aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, biernych zawodowo i zagrożonych utratą zatrudnienia	Miasto Szczecinek, Urząd Miasta Szczecinek, organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej, PUP
Rozwój działań na rzecz integracji i reintegracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem, w tym rozwój ekonomii społecznej i przedsiębiorczości społecznej	Miasto Szczecinek, Urząd Miasta Szczecinek, organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej, PUP
Wspieranie rozwoju kompetencji odpowiadających potrzebom lokalnego rynku pracy	Miasto Szczecinek, Urząd Miasta Szczecinek, organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej, PUP
Wspieranie przedsiębiorczości i samozatrudnienia oraz lokalnych inicjatyw gospodarczych	Miasto Szczecinek, Urząd Miasta Szczecinek, organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej, PUP
Rozwój działań sprzyjających godzeniu życia zawodowego i rodzinnego oraz równym szansom kobiet i mężczyzn	Miasto Szczecinek, Urząd Miasta Szczecinek, organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej, PUP

Wzmacnianie integracji zawodowej i społecznej osób z niepełnosprawnościami oraz osób zagrożonych wykluczeniem, w tym poprzez rozwój rehabilitacji społecznej i zawodowej, działalność podmiotów reintegracyjnych, wspieranie zatrudnienia oraz współpracę z pracodawcami i podmiotami ekonomii społecznej	Miasto Szczecinek, Urząd Miasta Szczecinek, organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej, PUP
Wspieranie lokalnej przedsiębiorczości i rozwoju gospodarczego, w szczególności inicjatyw tworzących atrakcyjne miejsca pracy dla młodych osób oraz przedsięwzięć odpowiadających na potrzeby lokalnego rynku pracy	Miasto Szczecinek, Urząd Miasta Szczecinek, organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej, PUP
Wzmacnianie edukacji i przygotowania młodzieży do wejścia na rynek pracy, w tym poprzez wspieranie współpracy szkół, instytucji rynku pracy, przedsiębiorców i organizacji społecznych oraz rozwój doradztwa zawodowego	Miasto Szczecinek, Urząd Miasta Szczecinek, organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej, PUP, placówki oświatowe
Okres realizacji	2027-2032
Grupy docelowe działań	osoby bezrobotne i bierne zawodowo, osoby zagrożone utratą zatrudnienia, osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, osoby z niepełnosprawnościami, osoby młode wchodzące na rynek pracy, lokalni przedsiębiorcy i pracodawcy
Efekty i korzyści z realizacji celu	wzrost aktywności zawodowej mieszkańców, rozwój kompetencji zawodowych, większa samodzielność ekonomiczna mieszkańców, ograniczenie bezrobocia i bierności zawodowej, rozwój przedsiębiorczości, lepsze dopasowanie kompetencji do potrzeb lokalnego rynku pracy, większa atrakcyjność Szczecinka jako miejsca pracy dla młodych osób
Potencjalne źródła finansowania	Budżet gminy, powiatu, województwa, centralny Fundusze zewnętrzne: m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy Organizacje pozarządowe Sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni) Fundusz Pracy Inne środki pozyskane przez realizatorów i partnerów działań

Cel operacyjny 3.3. Poprawa bezpieczeństwa społecznego i jakości życia mieszkańców	
Kierunki działań	Realizatorzy i partnerzy w realizacji
Rozwój dostępnego i bezpiecznego mieszkalnictwa odpowiadającego na zróżnicowane potrzeby mieszkańców, w tym zwiększanie dostępności mieszkań komunalnych, socjalnych, wspomaganych i treningowych, poprawa standardu istniejącego zasobu oraz rozwój działań zapobiegających bezdomności i wykluczeniu mieszkaniowemu	Miasto Szczecinek, Urząd Miasta Szczecinek, MOPS
Prowadzenie procesu rewitalizacji poprzez kompleksową odnowę zdegradowanych przestrzeni i obszarów miasta na rzecz poprawy jakości życia, integracji i aktywizacji społecznej mieszkańców	Miasto Szczecinek, Urząd Miasta Szczecinek
Rozwój przyjaznego i bezpiecznego środowiska miejskiego oraz wzmacnianie świadomości ekologicznej mieszkańców poprzez ochronę i rozwój terenów zielonych, adaptację do zmian klimatu, edukację ekologiczną	Miasto Szczecinek, Urząd Miasta Szczecinek, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe
Poprawa bezpieczeństwa publicznego poprzez wspieranie przygotowania mieszkańców na sytuacje kryzysowe oraz realizację działań na rzecz bezpieczeństwa i ochrony ludności	Miasto Szczecinek, Urząd Miasta Szczecinek, policja, straż miejska, organizacje pozarządowe
Okres realizacji	2027-2032
Grupy docelowe działań	mieszkańcy Miasta, osoby i rodziny zagrożone wykluczeniem mieszkaniowym, osoby w kryzysie bezdomności, mieszkańcy obszarów zdegradowanych i rewitalizowanych, osoby z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami
Efekty i korzyści z realizacji celu	poprawa warunków mieszkaniowych, większa dostępność mieszkań, ograniczenie zjawiska bezdomności, poprawa jakości zdegradowanych przestrzeni, integracja mieszkańców, poprawa bezpieczeństwa publicznego, poprawa jakości przestrzeni i środowiska, większa odporność mieszkańców na sytuacje kryzysowe, wzrost świadomości ekologicznej
Potencjalne źródła finansowania	Budżet gminy, powiatu, województwa, centralny Fundusze zewnętrzne: m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy Organizacje pozarządowe Sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni) Inne środki pozyskane przez realizatorów i partnerów działań

Cel operacyjny 3.4. Zapobieganie zjawisku wykluczenia społecznego	
Kierunki działań	Realizatorzy i partnerzy w realizacji
Wzmacnianie polityki równego traktowania i równych szans, w szczególności poprzez przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na płeć, niepełnosprawność, wiek, pochodzenie czy sytuację społeczną oraz promowanie równych praw kobiet i mężczyzn w życiu społecznym, edukacyjnym i zawodowym	Miasto Szczecinek, Urząd Miasta Szczecinek, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe
Rozwój działań przeciwdziałających bezdomności, w tym łączenie form pomocy mieszkaniowej z pracą socjalną, terapią uzależnień i reintegracją	Miasto Szczecinek, Urząd Miasta Szczecinek, organizacje pozarządowe, MOPS
Wzmacnianie więzi społecznych i przeciwdziałanie wykluczeniu, w tym poprzez działania integracyjne, sąsiedzkie, rewitalizacyjne, szczególnie na obszarach, na których dochodzi do koncentracji problemów społecznych	Miasto Szczecinek, Urząd Miasta Szczecinek, organizacje pozarządowe
Realizacja działań na rzecz integracji cudzoziemców i mniejszości	Miasto Szczecinek, Urząd Miasta Szczecinek, organizacje pozarządowe
Przeciwdziałanie samotności, izolacji i wykluczeniu cyfrowemu seniorów, poprzez rozwój działań integracyjnych, edukację cyfrową, teleopiekę, wolontariat oraz aktywne docieranie do osób starszych, które nie korzystają z istniejącej oferty	Miasto Szczecinek, Urząd Miasta Szczecinek, organizacje pozarządowe, MCW
Likwidowanie barier w funkcjonowaniu osób z niepełnosprawnościami, w tym barier architektonicznych, komunikacyjnych, cyfrowych i informacyjnych oraz dostosowywanie infrastruktury i przestrzeni publicznych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami	Miasto Szczecinek, Urząd Miasta Szczecinek
Wspieranie trwania w zdrowiu i aktywności przez jak najdłuższy czas poprzez prowadzenie akcji promujących zdrowy styl życia i tworzenie warunków do rozwijania aktywności fizycznej i umysłowej seniorów	Miasto Szczecinek, Urząd Miasta Szczecinek, organizacje pozarządowe, OSiR, podmioty ochrony zdrowia, Centrum Zdrowia Psychicznego, ŚDS „Walentyńska”, MCW
Aktywizacja i integracja społeczna osób starszych, niesamodzielnych i z niepełnosprawnościami poprzez organizację klubów seniora/dziennych domów pobytu/zajęć integracyjno-aktywizujących/innych form wsparcia	Miasto Szczecinek, Urząd Miasta Szczecinek, organizacje pozarządowe, MCW
Wdrażanie nowoczesnych rozwiązań technologicznych z zakresu wyrównywania szans społecznych i zawodowych osób ze szczególnymi potrzebami	Miasto Szczecinek, Urząd Miasta Szczecinek

Organizacja wydarzeń międzypokoleniowych i integracyjnych ze społeczeństwem oraz aktywne uczestnictwo w realizacji programów mających bezpośredni wpływ na warunki życia seniorów, osób niesamodzielnych i z niepełnosprawnością		Miasto Szczecinek, Urząd Miasta Szczecinek, organizacje pozarządowe, OSiR, SAPIK, MBP
Okres realizacji	2027-2032	
Grupy docelowe działań	osoby i rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym, osoby w kryzysie bezdomności, osoby starsze i samotne, osoby z niepełnosprawnościami, osoby zagrożone wykluczeniem cyfrowym, cudzoziemcy i mniejszości narodowe oraz etniczne, osoby doświadczające dyskryminacji, osoby znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej	
Efekty i korzyści z realizacji celu	ograniczenie skali wykluczenia społecznego, zapewnienie równości szans, ograniczenie dyskryminacji, większa integracja społeczna i kulturowa, ograniczenie samotności i izolacji, zwiększenie dostępności przestrzeni i usług dla osób ze szczególnymi potrzebami, ograniczenie wykluczenia cyfrowego	
Potencjalne źródła finansowania	Budżet gminy, powiatu, województwa, centralny Fundusze zewnętrzne: m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy Organizacje pozarządowe Sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni) Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Środki programów wspierających rozwój społeczeństwa obywatelskiego i wolontariatu Inne środki pozyskane przez realizatorów i partnerów działań	

Cel strategiczny 4. Budowa zintegrowanego, dostępnego i odpornego systemu usług społecznych

Cel operacyjny 4.1. Rozwój i dopasowanie oferty usług społecznych do potrzeb mieszkańców

Kierunki działań	Realizatorzy i partnerzy w realizacji
Rozwój zintegrowanego systemu usług społecznych, opartego na współpracy MOPS, miejskich jednostek organizacyjnych, placówek ochrony zdrowia, oświaty, instytucji kultury, organizacji pozarządowych, podmiotów ekonomii społecznej i innych realizatorów usług	Miasto Szczecinek, Urząd Miasta Szczecinek, MOPS, organizacje pozarządowe, MCW, placówki oświatowe, KCUW, OSiR, SAPIK, MBP, policja, straż miejska, ŚDS „walentynka”, podmioty ochrony zdrowia, Centrum Zdrowia Psychicznego, podmioty ekonomii społecznej
Zwiększanie dostępności informacji i ułatwianie mieszkańcom korzystania ze wsparcia, poprzez stworzenie spójnego miejskiego systemu informacji o usługach, świadczeniach, wydarzeniach i możliwościach aktywności i/lub punktu pierwszego kontaktu kierującego mieszkańca do właściwej instytucji	Miasto Szczecinek, Urząd Miasta Szczecinek, KCUW
Ograniczanie barier proceduralnych i stygmatyzacji korzystania ze wsparcia	Miasto Szczecinek, Urząd Miasta Szczecinek, MOPS
Rozwój lokalnej polityki bezpieczeństwa i odporności społecznej, obejmujący przygotowanie do sytuacji kryzysowych oraz współpracę instytucji publicznych, służb, organizacji społecznych i wolontariuszy	Miasto Szczecinek, Urząd Miasta Szczecinek, policja, straż miejska, organizacje pozarządowe
Rozwój partnerstw i wspieranie wymiany doświadczeń między jednostkami samorządowymi i organizacjami pozarządowymi	Miasto Szczecinek, Urząd Miasta Szczecinek, organizacje pozarządowe
Usprawnianie przepływu informacji między instytucjami systemu usług społecznych i koordynacja ich współpracy	Miasto Szczecinek, Urząd Miasta Szczecinek
Wzmacnianie organizacji pozarządowych, podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych, w tym poprzez doradztwo prawne i organizacyjne, pomoc w pozyskiwaniu środków, rozwój Centrum Organizacji Pozarządowych i utworzenie odrębnych stanowisk m.in. w zakresie doradztwa prawnego i rozliczeniowego	Miasto Szczecinek, Urząd Miasta Szczecinek, organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej
Okres realizacji	2027-2032
Grupy docelowe działań	wszyscy mieszkańcy korzystający lub potencjalnie potrzebujący usług społecznych, organizacje i instytucje realizujące usługi społeczne

Efekty i korzyści z realizacji celu	łatwiejszy dostęp do usług społecznych, lepsze dopasowanie usług do potrzeb mieszkańców, lepsza koordynacja systemu pomocy społecznej, sprawniejszy przepływ informacji między instytucjami, ograniczenie barier proceduralnych, wzrost jakości i skuteczności wsparcia
Potencjalne źródła finansowania	Budżet gminy, powiatu, województwa, centralny Fundusze zewnętrzne: m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy Organizacje pozarządowe Sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni) Inne środki pozyskane przez realizatorów i partnerów działań
Cel operacyjny 4.2 Rozwój kadr i systemu usług społecznych	
Kierunki działań	Realizatorzy i partnerzy w realizacji
Pozyskiwanie i przygotowanie nowych kadr dla lokalnego systemu usług społecznych, w szczególności poprzez współpracę z sektorem edukacji, rozwój staży, praktyk i wolontariatu	Miasto Szczecinek, Urząd Miasta Szczecinek, MOPS, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, PUP
Zwiększanie atrakcyjności zatrudnienia w sektorze usług społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających pozyskiwaniu i zatrzymywaniu pracowników, w tym poprzez przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu oraz wzmacnianie dobrostanu i odporności zawodowej	Miasto Szczecinek, Urząd Miasta Szczecinek, PUP
Podnoszenie kompetencji, specjalizacja i profesjonalizacja kadr usług społecznych poprzez udział w specjalistycznych szkoleniach, wizytach studyjnych, konferencjach itp.	Miasto Szczecinek, Urząd Miasta Szczecinek, organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej, PUP
Okres realizacji	2027-2032
Grupy docelowe działań	pracownicy instytucji pomocy i integracji społecznej oraz innych instytucji realizujących usługi społeczne, pracownicy organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej, osoby wchodzące na rynek pracy i zainteresowane pracą w sektorze społecznym, studenci i absolwenci kierunków związanych z usługami społecznymi, wolontariusze i stażyści stanowiący potencjalne przyszłe kadry
Efekty i korzyści z realizacji celu	Wzmocnienie potencjału ludzkiego, zwiększenie liczby dostępnych pracowników, ograniczenie deficytu kadr, większa atrakcyjność zatrudnienia w sektorze społecznym, zatrzymanie pracowników w lokalnym systemie, wzrost kompetencji i profesjonalizacji kadr, większa stabilność i odporność systemu usług społecznych, poprawa jakości świadczonych usług
Potencjalne źródła finansowania	Budżet gminy, powiatu, województwa, centralny Fundusze zewnętrzne: m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy Organizacje pozarządowe Sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni) Inne środki pozyskane przez realizatorów i partnerów działań

3.5 Przewidywane efekty wdrożenia strategii

Zakłada się, że realizacja założeń Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Szczecinek na lata 2027-2032 będzie prowadziła do stopniowej poprawy jakości życia mieszkańców Miasta oraz zwiększenia jego spójności i odporności społecznej. W odniesieniu do zaplanowanej interwencji prognozuje się, że realizacja każdego z celów strategicznych będzie miała skutki zarówno bezpośrednie, jak i pośrednie, długookresowe, wykraczające poza perspektywę strategii, tj. lata 2027-2032, co opisano poniżej.

Prognozowane zmiany w wyniku realizacji

Celu strategicznego 1. Wspieranie i wzmacnianie rodzin, rozwoju dzieci i młodzieży oraz przeciwdziałanie kryzysom w obrębie rodziny

Realizacja celu 1. przyczyni się do ograniczenia skali i skutków kryzysów rodzinnych oraz wzmocnienia funkcji rodziny. Rozwój poradnictwa i asystentury oraz działań profilaktycznych zwiększy zdolność rodzin do samodzielnego rozwiązywania problemów oraz umożliwi skuteczniejsze reagowanie na trudności opiekuńczo-wychowawcze. Oczekuje się, że w rezultacie możliwe będzie ograniczenie liczby sytuacji kryzysowych prowadzących często do rozpadu rodziny i umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Rozwój oferty skierowanej do dzieci i młodzieży przyczyni się natomiast do wzmacniania kompetencji społecznych i wspierania prawidłowego rozwoju, zwłaszcza w zakresie zdrowia psychicznego. W dłuższej perspektywie działania te przełożą się na wzmocnienie kapitału ludzkiego i społecznego Szczecinka poprzez rozwijanie polityki prorodzinnej ukierunkowanej na poprawę jakości życia w Mieście – zakłada się, że tak realizowana interwencja pozwoli na ograniczenie problemów związanych ze zmianami struktury demograficznej: starzenia się społeczeństwa, ujemnego przyrostu naturalnego i niekorzystnego salda migracji.

Prognozowane zmiany w wyniku realizacji

Celu strategicznego 2. Tworzenie warunków do aktywnego i samodzielnego życia osób starszych, osób z niepełnosprawnościami i osób zależnych

Realizacja celu 2. pozwoli ograniczać negatywne skutki starzenia się mieszkańców oraz wzrostu liczby osób wymagających długookresowego wsparcia, który jest jednym z kluczowych wyzwań demograficznych Miasta. Rozwój i deinstytucjonalizacja usług opiekuńczych, asystenckich i innych środowiskowych form pomocy pozwoli seniorom i innym osobom ze szczególnymi potrzebami jak najdłużej zachować samodzielność i pozostać w miejscu zamieszkania, co z kolei ograniczy zjawisko izolacji i wykluczenia społecznego oddziałujących w znacznym stopniu na zdrowie psychiczne. Integracji i uczestnictwu tych grup w życiu miejskim będą służyły również działania związane z niwelowaniem barier w przestrzeniach publicznej oraz poprawą dostępności usług i mieszkalnictwa. Co więcej, rozwój tego typu oferty przyczyni się do ograniczenia ryzyka przeciążenia kadr oraz obniżenia kosztów opieki instytucjonalnej. W rezultacie realizacji celu Szczecinek będzie lepiej przygotowany na skutki starzenia się ludności, a rosnące potrzeby opiekuńcze będą w większym stopniu zaspokajane poprzez usługi środowiskowe i aktywizujące, a nie wyłącznie poprzez pomoc instytucjonalną.

Prognozowane zmiany w wyniku realizacji

Celu strategicznego 3. Budowanie aktywnej, zintegrowanej i bezpiecznej wspólnoty lokalnej

Zakłada się, że w wyniku realizacji 3. celu nastąpi wzmocnienie więzi społecznych oraz podniesienie poziomu aktywności mieszkańców Szczecinka i ich poczucia wpływu na rozwój Miasta. Tym samym ograniczone zostaną problemy związane z wykluczeniem, samotnością i odpływem mieszkańców. Rozwój wolontariatu i inicjatyw sąsiedzkich oraz zwiększenie partycypacji lokalnej społeczności w działaniach rozwojowych pozwoli bowiem wspierać kapitał ludzki i społeczny oraz budować poczucie tożsamości lokalnej i przywiązania do swojego miejsca zamieszkania. Ponadto, realizacja interwencji ukierunkowanej na aktywizację zawodową i wspieranie przedsiębiorczości przełoży się na ograniczenie zjawiska bezrobocia i ubóstwa, a tym samym na poprawę jakości życia w Mieście. Szczególne znaczenie ma tutaj tworzenie warunków sprzyjających pozostawaniu młodych osób w Szczecinku poprzez rozwój oferty edukacyjnej, kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej, wspieranie przedsiębiorczości oraz zwiększanie atrakcyjności lokalnego rynku pracy, co w dłuższej perspektywie przyczyni się do ograniczania odpływu mieszkańców, a tym samym zmniejszenie skali przemian struktury demograficznej w wyniku intensywnego starzenia się społeczeństwa. Zakłada się, że w wyniku realizacji tak zaplanowanej interwencji Szczecinek stanie się miastem bardziej spójnym społecznie, aktywnym, bezpiecznym i atrakcyjnym do życia, szczególnie dla rodzin i młodych mieszkańców.

Prognozowane zmiany w wyniku realizacji

Celu strategicznego 4. Budowa zintegrowanego, dostępnego i odpornego systemu usług społecznych

Spodziewanym efektem realizacji 4. celu jest wzmocnienie zdolności Szczecinka do skutecznego i długofalowego reagowania na zmieniające się potrzeby mieszkańców, a tym samym ograniczania ryzyka narastania problemów wynikających z niedostępności lub niewystarczającej koordynacji systemu wsparcia. Rozwój współpracy poszczególnych instytucji i podmiotów systemu, rozbudowa katalogu usług i podniesienie ich jakości oraz usprawnienie przepływu informacji umożliwią wcześniejsze identyfikowanie problemów i kierowanie do mieszkańców adekwatnych form wsparcia. Rozwój kadr poprzez pozyskiwanie nowych pracowników, zwiększanie atrakcyjności zatrudnienia oraz podnoszenie kompetencji powinien ograniczać jeden z najpoważniejszych problemów identyfikowanych w Szczecinku w obszarze społecznym, jakim jest niedobór pracowników i ryzyko dalszego pogłębiania się deficytu kadr w związku ze zmianami demograficznymi i odpływem młodych mieszkańców. W dłuższej perspektywie powinno się to przełożyć na większą stabilność i odporność lokalnego systemu usług społecznych, a w konsekwencji na lepszą dostępność i jakość wsparcia dla rodzin, osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, osób w kryzysie oraz innych grup zagrożonych wykluczeniem.

Podsumowując, zakłada się, że w wyniku realizacji założeń Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Szczecinek na lata 2027-2032 możliwe będzie ograniczenie skutków kluczowych problemów społecznych zidentyfikowanych w diagnozie: starzenia się społeczeństwa, odpływu młodych, kumulacji problemów społecznych w obrębie wąskich grup społecznych oraz ograniczonej zdolności systemu usług społecznych do odpowiadania na rosnące i coraz bardziej złożone potrzeby. Należy przy tym zaznaczyć, że część niekorzystnych tendencji, zwłaszcza związanych ze starzeniem się ludności, zmianami demograficznymi i rosnącym zapotrzebowaniem na usługi opiekuńcze, może utrzymywać się mimo realizacji strategii, gdyż są to tendencje ogólnopolskie, niezależne od indywidualnej sytuacji Miasta. Celem interwencji nie jest zatem wyłącznie odwrócenie tych procesów, ale przede wszystkim ograniczenie ich negatywnych konsekwencji i zwiększenie zdolności Miasta do adaptacji. W dłuższej perspektywie strategia powinna przyczynić się do osiągnięcia nadrzędnego celu określonego w przyjętej misji oraz wizji Miasta w przyszłości.

4. Sposób realizacji strategii

4.1 Zasady wdrażania strategii

Wdrażanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych powinno być procesem długofalowym, opartym na współpracy instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, podmiotów ekonomii społecznej, placówek oświatowych, ochrony zdrowia oraz mieszkańców. Wdrażanie Strategii powinno odbywać się z wykorzystaniem istniejących zasobów instytucjonalnych, organizacyjnych i społecznych oraz przy uwzględnieniu kompetencji poszczególnych podmiotów. Odpowiedzialność za realizację konkretnych działań powinna wynikać z zakresu zadań i kompetencji poszczególnych jednostek oraz instytucji.

Koordinację procesu wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych prowadzi Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczecinku. Z racji realizowanych zadań oraz bezpośredniego kontaktu z mieszkańcami MOPS w Szczecinku pełni kluczową rolę w integrowaniu działań podejmowanych w ramach lokalnej polityki społecznej oraz współpracy podmiotów zaangażowanych w realizację Strategii.

Za realizację poszczególnych działań odpowiadają właściwe jednostki i podmioty, zgodnie z zakresem ich kompetencji i powierzonymi zadaniami. W proces wdrażania Strategii będą zaangażowane w szczególności jednostki organizacyjne samorządu, placówki oświatowe, podmioty ochrony zdrowia, instytucje rynku pracy, służby i instytucje publiczne, organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej oraz inne podmioty działające na rzecz społeczności lokalnej.

Podstawą wdrażania Strategii jest współpraca i partnerstwo, wymiana informacji oraz podejmowanie działań wzajemnie uzupełniających się. Istotne znaczenie ma również udział mieszkańców w kształtowaniu i realizacji lokalnej polityki społecznej, w szczególności poprzez konsultacje, inicjatywy lokalne i współpracę z organizacjami społecznymi.

4.2 Ewaluacja i monitoring

Monitoring będzie prowadzony w sposób ciągły, w cyklu rocznym. Za jego całościową koordynację odpowiada Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczecinku, natomiast za monitoring poszczególnych działań odpowiadają podmioty wskazane jako ich realizatorzy. Monitoring będzie opierał się na danych gromadzonych w ramach bieżącej działalności instytucji publicznych. Przyjęte rozwiązanie pozwoli ograniczyć dodatkowe obciążenia organizacyjne i finansowe związane z realizacją monitoringu.

Podstawowym narzędziem monitoringu będzie roczna karta monitoringu Strategii, zawierająca zestawienie celów, kierunków działań, wskaźników, wartości osiągniętych w danym roku oraz informacji o stanie realizacji poszczególnych działań. Poniżej przedstawiono wzór karty monitoringowej.

Karta monitoringowa realizacji założeń Strategii			
Cel strategiczny		Realizatorzy działań	
Cel operacyjny		Poziom osiągnięcia wskaźników	
Informacje o zrealizowanych działaniach w ramach celu		Uwagi – np. identyfikacja problemów i barier w realizacji działań	

Ocena postępu realizacji Strategii będzie prowadzona z wykorzystaniem poniższego katalogu wskaźników przypisanych każdemu z celów strategicznych.

Wskaźnik	Wartość bazowa wskaźnika (2025 r.)	Oczekiwana tendencja zmian wartości wskaźnika	Źródło danych
Cel strategiczny 1. Wsparcie i wzmacnianie rodzin, rozwoju dzieci i młodzieży oraz przeciwdziałanie kryzysom w obrębie rodziny			
1.1 Liczba rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi	104	Spadek	MOPS
1.2 Rodziny objęte pracą socjalną	393	Wzrost	MOPS
1.3 Przyrost naturalny na 1000 ludności	-6,3	Wzrost (w kierunku wartości dodatniej)	BDL GUS
1.4 Liczba miejsc w placówkach wsparcia dziennego	185	wzrost	Urząd Miasta Szczecinek
1.5 Liczba „Niebieskich kart”	139	Spadek	MOPS
Cel strategiczny 2. Tworzenie warunków do aktywnego i samodzielnego życia osób starszych, osób z niepełnosprawnościami i osób zależnych			
2.1 Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi	38,7	spadek	BDL GUS
2.2 Liczba osób korzystających z usług opieki wytechnieniowej	18	Wzrost	MCW
Cel strategiczny 3. Budowanie aktywnej, zintegrowanej i bezpiecznej wspólnoty lokalnej			
3.1 Liczba uczestników imprez organizowanych przez instytucje kultury na 1000 ludności	311,0	Wzrost	BDL GUS
3.2 Liczba członków kół/klubów/sekcji	1 532	wzrost	BDL GUS
3.3 Udział zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	6,2	Spadek	BDL GUS
3.4 Liczba mieszkań komunalnych	1 910	wzrost	ZGM TBS
3.5 Liczba mieszkań socjalnych	270	wzrost	ZGM TBS
Cel strategiczny 4. Budowa zintegrowanego, dostępnego i odpornego systemu usług społecznych			
4.1 Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności	353	Wzrost	BDL GUS
4.2 Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 ludności	6,3	Wzrost	BDL GUS
4.3 Liczba wolontariuszy w placówkach wsparcia dziennego	123	wzrost	BDL GUS

W czwartym (2030) i szóstym (2032) roku realizacji Strategii zostanie przeprowadzona ewaluacja. Jej celem będzie ocena stopnia osiągnięcia zakładanych celów, skuteczności podejmowanych działań oraz sformułowanie wniosków i rekomendacji dotyczących dalszej realizacji polityki społecznej. Ewaluacja będzie opierała się przede wszystkim na:

- analizie wyników monitoringu;
- identyfikacji problemów i barier w realizacji Strategii;
- warsztacie podsumowującym z udziałem przedstawicieli podmiotów zaangażowanych we wdrażanie Strategii.

Warsztat ewaluacyjny będzie służył omówieniu postępów w realizacji Strategii, identyfikacji problemów oraz wypracowaniu propozycji działań naprawczych i usprawniających. Ewaluacja śródkresowa pozwoli na ocenę dotychczasowego przebiegu realizacji Strategii oraz wskazanie ewentualnych zmian, które mogą być wprowadzone w kolejnych latach jej obowiązywania. Ewaluacja końcowa będzie stanowiła podsumowanie realizacji całego dokumentu i podstawę do sformułowania rekomendacji dla kolejnego okresu programowania.

Wnioski i rekomendacje wynikające z prowadzonego monitoringu i przeprowadzonych ewaluacji mogą stanowić podstawę do aktualizacji Strategii, w szczególności w przypadku stwierdzenia istotnych zmian w sytuacji społecznej, gospodarczej, prawnej lub organizacyjnej na poziomie krajowym, regionalnym bądź lokalnym. W takim przypadku Strategia może zostać zmieniona lub uzupełniona w drodze stosownej uchwały Rady Miejskiej. Zmiany mogą być również inicjowane na wniosek Burmistrza Szczecinka, Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczecinku, podmiotów zaangażowanych w realizację Strategii, a także na podstawie propozycji zgłaszanych przez instytucje publiczne, organizacje pozarządowe, podmioty gospodarcze i mieszkańców.

4.3 Ramy finansowe

Realizacja celów i kierunków działań określonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Szczecinek na lata 2027-2032 wymaga zapewnienia odpowiednich zasobów finansowych. Finansowanie działań będzie oparte przede wszystkim na środkach pozostających w dyspozycji jednostki samorządu terytorialnego, a także na środkach zewnętrznych pozyskiwanych przez samorząd oraz podmioty zaangażowane w realizację Strategii.

Wydatki związane z realizacją Strategii będą planowane w ramach corocznych budżetów jednostki samorządu terytorialnego oraz planów finansowych jednostek organizacyjnych, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i możliwościami finansowymi. Strategia ma charakter wieloletni, dlatego wysokość środków przeznaczanych na poszczególne działania będzie uzależniona od aktualnych potrzeb mieszkańców, zakresu realizowanych zadań oraz dostępnych źródeł finansowania.

Podstawowymi źródłami finansowania realizacji Strategii będą w szczególności:

- środka budżetu Miasta Szczecinek,
- środka budżetu Powiatu Szczecineckiego,
- środka budżetu Województwa Zachodniopomorskiego,
- środki budżetu państwa, w tym dotacje celowe na realizację zadań z zakresu polityki społecznej;
- środki pochodzące z programów i funduszy Unii Europejskiej;
- środki organizacji pozarządowych i innych podmiotów realizujących zadania publiczne;
- środki pozyskiwane w ramach partnerstw publiczno-społecznych i innych form współpracy;

inne środki zewnętrzne możliwe do pozyskania na realizację działań zgodnych z celami Strategii.

Istotnym elementem finansowania Strategii będzie wykorzystywanie dostępnych programów i konkursów umożliwiających pozyskanie środków zewnętrznych. W miarę możliwości podejmowane będą działania mające na celu zwiększenie udziału środków pozabudżetowych w finansowaniu przedsięwzięć społecznych, w tym zwiększenie potencjału kadrowego.

Ze względu na długookresowy charakter Strategii nie jest możliwe określenie na etapie jej przyjmowania dokładnej wysokości wszystkich nakładów finansowych niezbędnych do realizacji poszczególnych działań. Wielkość środków będzie ustalana corocznie, z uwzględnieniem sytuacji finansowej samorządu, obowiązujących przepisów, aktualnych potrzeb społecznych oraz możliwości pozyskania środków zewnętrznych.

Realizacja Strategii będzie prowadzona z zachowaniem zasady racjonalnego i efektywnego wykorzystania dostępnych środków finansowych. Wysokość nakładów na poszczególne działania może ulegać zmianom w zależności od zmieniających się uwarunkowań społecznych i finansowych, a także od wyników monitoringu i ewaluacji Strategii.

BURMISTRZ MIASTA

Jerzy Hardie-Douglas